

राज्य कामगार विमा योजना
महाराष्ट्र राज्य

केंद्र शासनाच्या माहितीचा
अधिकार अधिनियम, २००५

माहिती पुस्तिका

राज्य कामगार विमा योजना, महाराष्ट्र बाबत माहितीपुस्तिका

अनु.क्र	प्रकरण क्रमांक.	विषय	पृष्ठ क्र.
१	१	योजनेबाबत थोडक्यात माहिती व त्यातील कार्यपद्धती.	१ ते १३
२	२	राज्य कामगार विमा योजनेतील अधिकाऱ्यांना प्रदान करण्यात आलेले अधिकार.	१४ ते १८
३	३	निर्णय घेण्यामध्ये वापरण्यात येणाऱ्या अधिकाराबाबत.	१९ ते २२
४	४	राज्य कामगार विमा योजनेंतर्गत कार्य पार पाडण्याकरिता असलेली मानके.	२३ ते २५
५	५	राकावि योजनेंतर्गत कार्य पार पाडण्याकरिता उपलब्ध असलेले नियम, अधिनियम, सूचना, मॅन्यूअल आणि उपलब्ध असलेले अभिलेख याबाबतची माहिती.	२६ ते २८
६	६	राज्य कामगार विमा योजने अंतर्गत वेगवेगळ्या कार्यालयांत उपलब्ध असलेली कागदपत्रे.	२९ ते ३२
७	७	राज्य कामगार विमा योजनेमधील धोरणात्मक बाबी राबविण्यासाठी जनतेचा सहभाग राहण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या सुविधा	३३ ते ३४
८	८	राकावि योजने अंतर्गत योजनेच्या कामकाजात सल्ला देण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या वेगवेगळ्या समित्या.	३५ ते ३८
९	९	योजने अंतर्गत कार्यालये, पत्ते व दूरध्वनी क्रमांकाची यादी.	३९ ते ४८
१०	१०	योजनेतील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या वेतनश्रेणी व देय असलेले इतर भत्ते.	४९ ते ५५
११	११	योजनेतील कार्यालयांना उपलब्ध केलेले अनुदान.	५६ ते ५७
१२	१२	योजनेमधून अर्थसहाय्य होणाऱ्या योजना, त्यासाठी उपलब्ध अनुदान व लाभार्थी. (रा.का.वि.योजनेस लागू नाही)	५८ ते ५९

१३	१३	योजने अंतर्गत देण्यात येणारे परवाने व त्याचे लाभार्थी. (रा.का.वि.योजनेस लागू नाही)	६० ते ६१
१४	१४	योजनेसंबंधी उपलब्ध असलेल्या वेबसाईटवरील माहितीचा तपशिल.	६२ ते ६३
१५	१५	योजने अंतर्गत उपलब्ध असलेली माहिती जनतेस मिळण्यासाठी असलेली सुविधा.	६४ ते ६५
१६	१६	जनतेला योजने अंतर्गत माहिती देणाऱ्या अधिकाऱ्यांची नावे, पदनामे व इतर माहिती.	६६ ते ६८
१७	१७	इतर माहिती.	६९ ते ७०

प्रकरण - १

प्रकरण - १

राज्य कामगार विमा योजना

योजनेबाबत माहिती व त्यातील कार्यपद्धती

महाराष्ट्रातील राज्य कामगार विमा योजना

प्रस्तावना :- राज्य कामगार विमा योजनेचे व्याप्तीक्षेत्र हे राकावि कायदा, १९४८ च्या कलम १(३) अन्वये कार्यरत असून ही योजना जेथे १० व त्यापेक्षा जास्त कामगार असलेल्या व विद्युत शक्तीचा वापर करणाऱ्या व २० किंवा त्यापेक्षा जास्त कामगार असलेल्या परंतु विद्युत शक्तीचा वापर न करणाऱ्या कारखान्यांना तसेच चित्रपटगृहे, उपहारगृहे, वाहतुक संस्था इत्यादी व्यवसायांना ही योजना लागू आहे. ज्या कामगारांचा मासिक पगार रु.७,५००/- पर्यंत आहे अशा कामगारांना ही योजना लागू आहे.

राकावि योजनेचा प्रारंभ प्रथम विदर्भ विभागातील नागपूर येथे दिनांक ११/०७/१९५४ रोजी झाला. तदनंतर ही योजना मुंबई (ऑक्टोबर-१९५४), पुणे (ऑगस्ट-१९६५), सोलापूर (नोव्हेंबर-१९६३) आणि महाराष्ट्रातील इतर १८ शहरात सुरु करण्यात आली. याचा तपशील परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविलेला आहे. या योजनेखाली ३१ मार्च, २००४ रोजी महाराष्ट्रात एकूण विमेदारांची संख्या ११,३९,६०० इतकी आहे.

या योजनेखाली कामगारांना दोन प्रकारांचे फायदे मिळतात.

१) रोख फायदे (आजारापणाचा फायदा, प्रसुती फायदा, अपंगता फायदा, अवलंबित फायदे, अंत्यविधी खर्च)

हे राकावि महामंडळामार्फत थेट दिले जातात.

२) वैद्यकीय फायदे

हे राज्य शासनामार्फत दिले जातात. ज्यामध्ये बाहय-रुग्ण सेवा, विशेषज्ञ सेवा आणि आंतररुग्ण सेवा यांचा समावेश होतो.

मालक व कामगार यांचेकडून दरमहा वसूल झालेली वर्गणी पूर्णतः राकावि महामंडळाकडे जमा केली जाते.

वैद्यकीय फायदे पुरविते वेळी राज्य शासनाकडून झालेला खर्च हा राकावि महामंडळ व राज्य शासन यामध्ये ७:१ या प्रमाणात विभागला जातो.

महाराष्ट्रातील राज्य कामगार विमा योजनेची संघटीत उभारणी

सुरुवातीस ही योजना चालविण्याची जबाबदारी महाशल्यचिकित्सक, मुंबई शासन यांच्याकडे सुपूर्द करण्यात आली. दिनांक १५/०७/१९६६ रोजी स्वतंत्र संचालनालय स्थापित करून त्यावर महाशल्यचिकित्सक यांना पदसिध्द संचालक म्हणून सुरु ठेवण्यात आले. योजनेच्या कार्यन्विती करणात महाशल्यचिकित्सक यांना उपसंचालक यांच्याकडून सहाय्य देण्यात आले. एप्रिल १९७१ मध्ये महाशल्यचिकित्सक हे पदसिध्द संचालक पदावर न राहता उप संचालक पदास संचालक पदी श्रेणीवाढ देऊन संपूर्ण कार्यभार हस्तांतरित करण्यात आला. सन १९९२ मध्ये आयुक्त पद (आयएस श्रेणीमधून) निर्माण करण्यात आले व राकावि योजनेचा कार्यभार आयुक्तांकडे हस्तांतरित करण्यात आला.

आता राकावि योजना ही महाराष्ट्र शासनाच्या, सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या प्रशासनिक अधिपत्याखाली कार्यरत आहे.

राकावि योजना रुग्णालयामध्ये वैद्यकीय अधिक्षक (वैद्यकीय स्वीय) हा संस्थेचा मुख्य असतो आणि तो रुग्णालयाच्या वैद्यकीय आणि प्रशासनिक कार्याची देखभाल उप वैद्यकीय अधिक्षक, विशेषज्ञ, वैद्यकीय अधिकारी, मुख्य प्रशासन अधिकारी, प्रशासन अधिकारी, अधिसेविका आणि प्रशासनिक कर्मचारी वर्गाच्या सहाय्याने करतो.

या शिवाय तीन वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, मुंबई, पुणे आणि नागपूर विभागांसाठी प्रादेशिक प्रमुख म्हणून कार्यरत आहेत. ते लाभार्थीना मिळणाऱ्या बाहय-रुग्ण वैद्यकीय उपचारांवर नियंत्रण आणि देखभाल करीत असतात.

राज्य शासनाकडून देण्यात येणारे वैद्यकीय फायदे

विमा रुग्णांना प्रथमपासूनच बाहयरुग्ण विभागातील उपचार, विशेषज्ञांचा उपचार आणि रुग्णालयीन उपचार घेण्याचा हक्क असतो. परंतु त्यांच्या कुटुंबियासाठी उपलब्ध सुविधानुसार तीन टप्प्यांमध्ये खालीलप्रमाणे:-

१) ज्या वेळेस कुटुंबास केवळ बाहय-रुग्ण विभागात उपचारा दिला जातो. त्यास निर्बंधित वैद्यकीय सेवा (Restricted Medical Care) असे म्हणतात.

२) ज्यावेळेस कुटुंबास विशेषज्ञांकडून उपचार दिला जातो त्यास विस्तारीत वैद्यकीय सेवा (Expanded Medical Care) असे म्हणतात.

३) ज्यावेळेस कुटुंबास रुग्णालयीन उपचार देखील दिले जातात त्यास संपूर्ण वैद्यकीय सेवा(Full Medical Care) असे म्हणतात.

महाराष्ट्रामध्ये पूर्ण वैद्यकीय सेवेची तरतूद केलेली आहे.

१) बाह्य- रुग्ण उपचार

बाह्य- रुग्ण उपचार हा राकावियो पॅनलवर अंतर्भूत असलेले खाजगी वैद्यकीय व्यवसायी (वि.वै.व्य) राज्य शासनातर्फे चालविण्यात येणारे सेवा दवाखाने आणि राकावि योजनेखालील मान्यताप्राप्त मालकांचे दवाखाने यांच्या माध्यमातून देण्यात येतो.

अ) पॅनल पध्दत (Panel System)

खाजगी वैद्यकीय व्यवसायींचे पॅनल केवळ मुंबई, पुणे व सोलापूर येथे सुरु केलेले आहे. पॅनल व्यवसायीकांना त्यांच्याकडे नोंदविण्यात आलेल्या कुटुंबीय घटकाप्रती दरवर्षी रु.६०/- प्रमाणे प्रतिव्यक्ति शुल्क दिले जाते. त्या मोबदल्यात त्यांना विमेदार कुटुंबीय घटकास भाग-१ अनुसुची वरील औषधाचा मोफत पुरवठा करावा लागतो. त्याशिवाय वैद्यकीय सेवा पुरविताना भाग -२ अनुसुचिवरील औषधे वि.वै. व्यवसायीकांना औषधपत्रिकांवर लिहून द्यावी लागतात. सदर औषधांचा पुरवठा मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांकडून, सेवा दवाखाने किंवा रा.का.वि.योजना रुग्णालयातील औषध भांडारामार्फत केला जातो. वि.वै.व्यवसायी विमा रुग्णास विशेषज्ञांच्या सल्ल्याकरीता विशेषज्ञ केंद्रामध्ये सुद्धा पाठवू शकतो किंवा तात्कालीन परिस्थितीमध्ये आंतररुग्ण उपचाराकरीता कोणत्याही रा.का.वि.योजना रुग्णालयात पाठवू

शकतो. वि.वै. व्यवसायीकाला जास्तीत जास्त १००० विमा कुटुंब कार्डधारकांची नोंदणी करता येते.

ब) सेवा पद्धत (Service system)

महाराष्ट्रामध्ये बाह्य- रुग्ण सेवा ही नागपूर विभागात आणि पुणे व मुंबई मधील काही भागातून सेवा पद्धतीच्या माध्यमातून देण्यात येते. ही सेवा विमारुग्ण व त्यांचे कुटुंबीय यांना राज्य शासनातर्फे चालविण्यात येणा-या सेवा दवाखान्यांमार्फत पुरविली जाते. पूर्ण वेळ कर्मचारी वर्गाची उदा. वैद्यकीय अधिकारी, परिचारीका, मिश्रक व इतर कर्मचारी वर्ग यांची नियुक्ती राज्य शासनातर्फे करण्यात आलेली आहे. वैद्यकीय अधिका-यांनी विहित केलेली औषधे सेवा दवाखान्यातील औषधी भांडारातूनच दिली जातात. सेवा दवाखान्यात कार्ड नोंदणी करीता कोणत्याही प्रकारचे सांखिक निर्बंध नाहीत. सेवा दवाखान्याचा वैद्यकीय अधिकारी हा रुग्णास विशेषज्ञांच्या सल्ल्यासाठी विशेषज्ञ केंद्राकडे पाठवू शकतो किंवा आंतररुग्ण उपचारासाठी कोणत्याही रा.का.वि.योजना रुग्णालयाकडे पाठवू शकतो.

२) औषध पुरवठा

विमा लाभार्थी व त्यांच्या कुटुंबीयांना अधिकृत विमा औषध विक्रेते, रुग्णालयातील औषध भांडार आणि सेवा दवाखाने यांच्या मार्फत विनामुल्य औषध पुरवठा केला जातो. मुंबई आणि पुणे येथील सेवा दवाखाने व अधिकृत विमा औषध विक्रेते यांना तीन मध्यवर्ती औषध वितरण केंद्रामार्फत औषध पुरवठा केला जातो. उदा. मुंबईत वरळी, कांदिवली, मुलुंड आणि औंध पुणे ही मध्यवर्ती औषध वितरण केंद्रे संबंधीत रुग्णालयांच्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या अधिपत्याखाली कार्यरत आहेत. अन्य ठिकाणी रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांक आणि सेवा दवाखानाचे प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी औषधे खरेदी करतात.

३) विशेषज्ञ सेवा

राज्यात योजनेअंतर्गत विशेषज्ञ केंद्रामार्फत विशेषज्ञ सेवा/उपचार पुरविले जातात. विशेषज्ञ केंद्रात अर्ध-वेळ कामासाठी रु.२५०/- मानधनावर अंशकालीन विशेषज्ञ, विशेषज्ञ केंद्रात आठवड्यातून दोन वेळा एका वेळेस दोन तासासाठी कार्यरत असतात. जर ते आठवड्यातून सहा दिवस, दिवसाचे चार तास कार्यरत असतील तर त्यांना प्रती मास रु.८००/- इतके मानधन देण्यात येते (हे दर आता अनुक्रमे रुपये २४००/- व १८००/- प्रमाणे बदलले आहेत) अंशकालीन विशेषज्ञांची निवड ही विशेषज्ञ निवड समितीमार्फत केली जाते. ही अर्ध-वेळ पदे सावधि नियुक्ती पदे असतात.

का.रा.वि.योजनेअंतर्गत रुग्णालयामध्ये पूर्ण-वेळ विशेषज्ञदेखिल उपलब्ध आहेत.

४) रुग्णालयीन उपचार (आंतररुग्ण उपचार)

का.रा.वि.योजने अंतर्गत आंतररुग्ण सेवा/उपचार सुविधा रुग्णालयांमार्फत पुरविल्या जातात आणि शासकिय/महानगरपालीका/स्थानिक संस्था रुग्णालयातून खाटांचे आरक्षित आहेत.

महाराष्ट्रातील का.रा.वि.योजनेची रुग्णालये आणि खाटांचे आरक्षण यासंबंधी सविस्तर माहिती अनुक्रमे परिशिष्ट 'ब' व 'क' मध्ये दिलेली आहे.

५) अति-विशिष्ट उपचार

कामगार राज्य विमा योजनेच्या रुग्णालयातून अति-विशिष्ट उपचार उपलब्ध नाहीत. जर विमा रुग्णांना अति-विशिष्ट उपचार आवश्यक असेल अशा रुग्णांना शासकिय/ निमशासकिय / महानगरपालीका रुग्णालयात निर्दिष्ट करण्यात येते सेवा-उपचार बाबींसाठी लागणारा खर्च संबंधीत रुग्णालयांना आगाऊ देण्यात येतो.

६) प्रतिपूर्ती-मागणी (दावा) Reimbursement claims

आकस्मिक निकडीच्या वेळी खाजगी/ शासकिय/ निमशासकिय/ महानगरपालीका रुग्णालयातून घेतलेल्या उपचारासाठी झालेल्या खर्चाची विमा रुग्णांना शासकिय नियमांनुसार वैद्यकिय खर्च प्रतिपूर्ती दिली जाते.

७) रुग्णवाहीका सेवा

का.रा.वि.योजनेच्या प्रत्येक रुग्णालयात रुग्णवाहीका उपलब्ध आहेत. याशिवाय रुग्णवाहीका उपलब्ध नसेल तेव्हा त्या खर्चाची प्रतिपूर्ती शासकिय नियमांनुसार होते. रुग्णवाहीका उपलब्धतेबाबत सविस्तर माहिती परिशिष्ट 'ड' मध्ये दिली आहे.

८) वैद्यकिय प्रशासन अधिकारी

का.रा.वि.योजनेचे तीन प्रादेशिक विभाग आहेत मुंबई, पुणे, नागपूर प्रत्येक प्रादेशिक विभागात एक वैद्यकिय प्रशासन अधिकारी आहे. विमा लाभार्थींना त्या-त्या विभागात बाह्यरुग्णसेवा/ उपचार देण्याची जबाबदारी संबंधीत वै.प्र.अ. यांची आहे. ही उपचार पद्धती सेवा-दवाखाने आणि विमा वैद्यकिय व्यवसायी (अधिकृत विमा वैद्यकिय व्यवसायी मंडळ पद्धती) यांच्या मार्फत करण्यात येते. विमा वैद्यकिय व्यवसायी यांच्या प्रतिव्यक्ती शुल्क वेतनाची जबाबदारी वै.प्र.अ. यांची आहे. अधिकृत विमा वैद्यकिय मंडळ पद्धतीतील (Panel System) विमा रुग्णांना औषधे पुरविण्यासाठी का.रा.वि.योजनेची औषध भांडारे जेथे उपलब्ध नाहीत तेथे वै.प्र.अ. यांनी अधिकृत औषध विक्रेतांची नेमणूक केलेली आहे. या औषध विक्रेत्यांना सेवाकर देण्याची जबाबदारी देखिल वै.प्र.अ. यांची आहे. का.रा.वि.योजने अंतर्गत राज्य शासनास सल्ला वा सुचना देण्यासाठी काही समित्यांची नियुक्ती केलेली आहे.

प्रादेशिक - मंडळ (Regional Board)

प्रादेशिक मंडळात १६ सदस्य आहेत. मा.कामगार मंत्री अध्यक्ष व मा.आरोग्य मंत्री उपाध्यक्ष असतात. कर्मचारी, मालक, महामंडळ आणि राज्य शासनाचे प्रतिनिधी मंडळावर

असतात. प्रादेशिक मंडळ शासनास राज्यामध्ये योजना राबविण्याच्या संदर्भात सुचना देते. परिशिष्ट 'ई' सोबत जोडली आहे.
का.रा.वि.योजने अंतर्गत असलेल्या अन्य समित्या आणि त्यांची कार्य यांची थोडक्यात यादी परिशिष्ट 'फ' सोबत जोडली आहे.

योजना आणि अर्थसंकल्प तरतुदी.

का.रा.वि.योजनेचा अर्थसंकल्प का.रा.वि.महामंडळाकडून उपलब्ध होणा-या निधिवर म्हणजेच अर्थमर्यादेवर आधारीत असतो ही मर्यादा विमा रुग्णांची संख्या, महामंडळाने विमा लाभार्थीयांच्या उपचारासाठी संक्रमित (चालु ठेवलेले) विभाग यावर आधारित असते आणि यांचे मोजमाप (हिशेब) उपचारांच्या टप्प्यांवर खालील प्रमाणे आहे.

- १) विस्तारीत वैद्यकीय सेवा रु.८५/- प्रती विमारुग्ण, प्रती वर्षी.
- २) संपूर्ण वैद्यकीय सेवा रु.९००/- प्रती विमारुग्ण, प्रती वर्षी.

विमेदारांच्या संख्येनुसार उपरोक्त दराने परिगणीत करण्यात आलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त झालेला खर्च हा राकावि महामंडळ विभागून घेत नाही व तो राज्य शासनास सोसावा लागतो.

परिशिष्ट - "अ"

अ.क्र.	ठिकाण	विमारुग्णांची संख्या (दि.३१/३/२००४ रोजी)	योजना सुरु झाल्याचा दिनांक
१.	मुंबई/वसई	७,४९,४५०	०२/१०/५४ १२/०१/६४
२.	नागपूर	४१,७००	११/०७/५४
३.	अकोला	१,९००	२१/०५/५६
४.	हिंगणघाट	३,५५०	२६/०३/५६
५.	सोलापूर	१५,१००	१६/११/६३
६.	पुणे	२०,७००	१४/०८/६५
७.	नांदेड	२,४५०	१०/०३/६६
८.	कोल्हापूर	७,१५०	२६/०३/६६
९.	सांगली	६,३००	२०/०४/६७
१०.	औरंगाबाद चिखलठाणा	१७,६००	३०/०३/६९
११.	पुलगाव	१,१००	२९/०३/७०
१२.	अंमळणेर	७५०	२९/०३/७०
१३.	जळगाव	९,४५०	१८/१०/७०
१४.	नाशिक	४६,४००	३०/१०/७१
१५.	इचलकरंजी	६,७५०	२९/०१/७२
१६.	धुळे	२,७५०	२५/०३/७२
१७.	मिरज	२,४५०	२४/०६/७२
१८.	बाशी	१,४५०	२४/०६/७२
१९.	चाळीसगाव	१,७५०	२८/०१/७३
२०.	अमरावती	२,६५०	०१/०९/७४
२१.	सातारा	९,०५०	०१/०१/७५
२२.	चंद्रपूर	२,२५०	०१/०८/८१
	ए कू ण..	११,३९,६००	

परिशिष्ट - " ब "

अ.क्र.	रुग्णालयाचे नाव	सुरु झाल्याचा दिनांक	एकूण बांधलेल्या खाटा	प्रत्यक्ष कार्यादिष्ट खाटा(दि.१/१०/०७ पासून)
१	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, वरळी	१५/०८/१९६८	५५०	३००
२	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, मुलुंड	२३/१२/१९७१	६५०	४००
३	*रा.का.वि.यो.रुग्णालय, अंधेरी	०१/०५/१९७७	६५०	३००
४	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, कांदीवली	१९/०८/१९८०	६५०	३००
५	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, ठाणे	१२/०४/१९८१	६३२	१००
६	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, वाशी	१५/०८/१९७७	६५०	१००
७	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, उल्हासनगर	१६/०८/१९७६	२००	१००
८	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, नाशिक	०३/०३/१९९०	१००	१००
९	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, औंध-पुणे	२६/०१/१९७२	४१०	२००
१०	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, सोलापूर	०२/०४/१९८८	१४४	१५०
११	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, औरंगाबाद	१९/१०/१९९६	१००	१००

१२	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, नागपूर	२८/१२/१९७०	२००	२००
	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, एकूण(अ)		४,९३६	२,३५०
१३	म.गां.स्मा. रुग्णालय, परेल (ब)	२४/२/१९६२	७००	३३०
	एकूण (अ + ब)		५,६३६	२,६८०

- दि.१४/४/०८ पासून रा.का.वि.यो.रुग्णालय, अंधेरी रा.का.वि. महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात आले आहे.

परिशिष्ट "क"

शासकीय, खाजगी, महानगरपालिका रुग्णालयातील खाटांचे आरक्षण.

अनु.क्र.	ठिकाण	रुग्णालयाचे नाव	खाटा
१	अकोला	डिस्ट्रीक्ट हॉस्पिटल अॅन्ड टी.बी. बुलढाना सॅनिटेरियम	३०
२	अमरावती	डिस्ट्रीक्ट हॉस्पिटल अमरावती अॅन्ड रथी हॉस्पिटल	०४
३	औरंगाबाद	मेडिकल कॉलेज अॅन्ड हॉस्पिटल	७६
४	चाळीसगाव	म्युनिसिपल हॉस्पिटल	०३
५	चंद्रपूर	डिस्ट्रीक्ट हॉस्पिटल	०९
६	धुळे	जनरल हॉस्पिटल	२९
७	जळगाव	जनरल हॉस्पिटल	३५
८	कोल्हापूर	सी.पी.आर. हॉस्पिटल	६६
९	मुंबई	कामा अॅन्ड अल्बेस हॉस्पिटल	१५
१०	मुंबई	एम.ए. पोतदार हॉस्पिटल	२०

११	मुंबई	आर.व्ही. आयुर्वेदिक हॉस्पिटल	१०
१२	मुंबई	सर जे.जे. ग्रुप ऑफ हॉस्पिटल	२०
१३	नागपुर	मायो जनरल हॉस्पिटल (फक्त क्षय रुग्णांकरीता)	२५
१४	नागपुर	मेडिकल कॉलेज अँड हॉस्पिटल	०५
१५	नांदेड	डिस्ट्रिक्ट हॉस्पिटल	३०
१६	नासिक	जनरल हॉस्पिटल	३४
१७	पुणे	पुणे चेरु हॉस्पिटल	२१
१८	पुणे	ससून जनरल हॉस्पिटल	२६
१९	पुणे	शेठ टी.आर.सी.ए. हॉस्पिटल	१५
२०	सांगली	जनरल हॉस्पिटल	३७
२१	सातारा	जनरल हॉस्पिटल	२८
२२	सोलापुर	शेठ एस.एन.जैन हॉस्पिटल	०५
२३	वर्धा	डिस्ट्रिक्ट हॉस्पिटल	०५
एकूण..			५४८

प रि शि ष्ट "ड"

रुग्णवाहीका सेवा

अ.क्र.	रुग्णालयाचे नांव	रुग्णवाहीकांची संख्या
१	राकावि योजना रुग्णालय, वरळी	४
२	राकावि योजना रुग्णालय, अंधेरी	३
३	राकावि योजना रुग्णालय, कांदिवली	३
४	राकावि योजना रुग्णालय, मुलुंड	३
५	राकावि योजना रुग्णालय, ठाणे	२
६	राकावि योजना रुग्णालय, वाशी	२

७	राकावि योजना रुग्णालय, उल्हासनगर	३
८	राकावि योजना रुग्णालय, औंध पुणे	३
९	राकावि योजना रुग्णालय, नाशिक	२
१०	राकावि योजना रुग्णालय, नागपूर	३
११	राकावि योजना रुग्णालय, सोलापूर	२
१२	राकावि योजना रुग्णालय, औरंगाबाद	२
१३	म.गां.स्मारक रुग्णालय, परेल, मुंबई	१
१४	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, पुणे	३
	ए कू ण..	३६

परिशिष्ट - "इ"

रा.का.वि. महामंडळाची खालील सभासदांच्या समावेशासह प्रादेशिक/विभागीय मंडळ समिती असते.

१	मंत्री, कामगार, महाराष्ट्र शासन.	अध्यक्ष, राकावि महामंडळाच्या अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेला राज्य शासनाच्या सल्ल्यानुसार.
२	मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य, महाराष्ट्र शासन.	उपाध्यक्ष, राकावि मंडळाच्या अध्यक्षांशी नामनिर्देशित असलेला महाराष्ट्र राज्य शासनाच्या सल्ल्यानुसार.
३	सचिव, कामगार विभाग महाराष्ट्र शासन.	प्रतिनिधी, राज्य शासनाने निर्देशित केलेला.

४	आयुक्त, राकावि योजना, मुंबई	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो, राज्य पदसिद्ध.
५		मालक प्रतिनिधी, राकावि महामंडळाच्या अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेला.
६		अतिरिक्त मालक प्रतिनिधी, राकावि महामंडळाच्या अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेला.
७		-----कित्ता-----
८		कामगार प्रतिनिधी, राकावि महामंडळाच्या अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेला.
९		-----कित्ता-----
१०		अतिरिक्त कामगार प्रतिनिधी, राकावि महामंडळाच्या अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेला.
११		राकावि महामंडळाचा सभासद, राज्य अधिकारपरत्वे रहात असलेला.
१२		-----कित्ता-----
१३		-----कित्ता-----
१४		-----कित्ता-----
		-----कित्ता-----

१५		
१६		-----किता-----

परिशिष्ट - "फ"

<p>अॅलोकेशन कमिटी (वाटप समिती) (विषमचिकित्सीय व आयुर्वेदीक, मुंबई, पुणे आणि सोलापूर येथील)</p>	<p>वैद्यकीय विषमचिकित्सीय व आयुर्वेदीक पद्धतीमधील विमा वैद्यकीय व्यवसायीकांची समिती अनुक्रमे मुंबई, पुणे आणि सोलापूर येथे निवड करते.</p>
<p>वैद्यकीय सेवा समिती (विषमचिकित्सीय व आयुर्वेदीक, मुंबई, पुणे आणि सोलापूर येथील)</p>	<p>ही समिती विषमचिकित्सीय व आयुर्वेदीक पद्धतीमध्ये व्यवसाय करणा-या वि.वै.व्यवसायी विरुद्धच्या विमा रुग्ण, वै.प्र.अ .आणि प्रादेशिक संचालक, राकावि महामंडळ यांच्याकडून प्राप्त होणा-या तक्रारींचा तपास करणे.</p>
<p>सल्लागार समिती, राकावियो रुग्णालये, वरळी, मुलुंड, नागपूर आणि म.गां.स्मा. रुग्णालय, मुंबई येथील</p>	<p>रुग्णालयीन सेवेमध्ये सुधारणेबाबतचा सल्ला देणे तसेच विमारुग्णास योग्य ती देखभाल दिली जाते याची पाहणी करणे ही</p>

	कार्ये समिती करते.
रुग्णालय निरिक्षण समिती	ही समिती रुग्णालये निरिक्षण करते की, ज्या ठिकाणी रा.का.वि.यो अंतर्गत लाभार्थीना खाटा आरक्षीत करणे आवश्यक आहे.
वैद्यकीय मंडळ, मुंबई, पुणे, अकोला, जळगाव, धुळे, नांदेड, औरंगाबाद, सोलापूर, कोल्हापूर, सांगली, अंमळनेर, आणि मिरज येथील.	या मंडळाची स्थापना राकावि महामंडळाच्या वतीने करण्यात येत असून कामावर काम करताना झालेल्या दुखापतींमधून कायम/तात्पुरते अपंगत्व इत्यादी प्रकरणे निश्चित करण्याचे कार्य मंडळ करते.

प्रकरण - २

प्रकरण - २.

राज्य कामगार विमा योजनेतर्गत असलेल्या अधिकाऱ्यांना प्रदान करण्यांत आलेले प्राधिकार.

राज्य कामगार विमा योजना महाराष्ट्रामध्ये राकावि कायदा १९४८ अन्वये सुरु झालेली आहे. विमादारांनी व त्यांच्या कुटुंबियांना शासनामार्फत खालील वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

- १) बाह्यरुग्ण सेवा
- २) विशेषज्ञ सेवा
- ३) मोफत औषध पुरवठा
- ४) आंतररुग्ण सेवा
- ५) अतिविशिष्ट सेवा
- ६) रुग्णवाहीका सेवा

या सेवा देण्याकरीता महाराष्ट्र शासनाच्या सार्वजनिक विभागांतर्गत वेगळे राज्य कामगार विमा योजना आयुक्तालय आहे.

सेवा दवाखाना / विशेषज्ञ केंद्र

सेवा दवाखाना / विशेषज्ञ केंद्र यांच्या प्रभारी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना कार्यालय प्रमुख म्हणून घोषित करण्यांत आलेले असून कार्यालय प्रमुखास जे वित्तीय व प्रशासकीय अधिकारी आहेत ते सर्व अधिकार ते वापरतात. प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी त्या ठिकाणी येणाऱ्या रुग्णांना औषधोपचार देतात / देण्याची व्यवस्था करतात. त्या ठिकाणची सर्व व्यवस्था पाहणे व कामावर नियंत्रण ठेवणे ही त्यांची जबाबदारी आहे. या व्यतिरिक्त त्यांना त्या ठिकाणी लागणारी औषध खरेदी करण्याचे तसेच विमेदारांनी सादर केलेले वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीची प्रकरणे रुपये ५०००/- पर्यंत मंजूर करण्याचे अधिकार दिलेले आहेत.

वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी

मुंबई, पुणे व नागपूर या तीन ठिकाणी वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालये आहेत. या तीन विभागांकरिता प्रत्येकी एक वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी पद निर्माण केलेले आहे. वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी यांना प्रादेशिक प्रमुख घोषित करण्यात आलेले आहे. त्या विभागातील सर्व सेवा दवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रे यावर नियंत्रण ठेवण्याचे काम ते अधिकारी करतात. शासनाच्या वित्तीय अधिकाराच्या नियमावली अनुसार वित्तीय व प्रशासकीय अधिकार जे प्रादेशिक प्रमुखास आहेत ते, या अधिकारास वापरण्यास प्राधिकृत केलेले आहेत. या व्यतिरिक्त यांना खालील अधिकार देखिल दिलेले आहेत:-

- अ) वर्ग-४ ची पदे भरण्यासाठी नियुक्ती प्राधिकारी.
- ब) विमा वैद्यकीय व्यवसायी नियुक्ती व इतर आस्थापना विषयी अधिकार.
- क) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेते नियुक्ती व इतर आस्थापना विषयी अधिकार.
- ड) अंशकालीन विशेषज्ञ नियुक्ती व इतर आस्थापना विषयी अधिकार.
- इ) विमा वैद्यकीय व्यवसायींना प्रती व्यक्ती शुल्क मंजूर करणे व प्रदान करणे.
- फ) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांना सेवा आकार मंजूर व प्रदान करणे.

वैद्यकीय अधीक्षक, उच्चश्रेणी / निम्नश्रेणी.

३०० खाटा किंवा त्याहून जास्त कार्यान्वित असलेल्या खाटांच्या रुग्णालयासाठी वैद्यकीय अधीक्षक (उच्चश्रेणी) व ३०० खाटांपेक्षा कमी खाटा कार्यरत असलेल्या रुग्णालयासाठी वैद्यकीय अधीक्षक (निम्नश्रेणी) ही पदे मंजूर आहेत. वैद्यकीय अधीक्षक हे त्या रुग्णालयाचे प्रमुख असून त्या रुग्णालयातील वैद्यकीय सुविधा विमा धारकांना उपलब्ध करण्याच्या कामावर नियंत्रण ठेवणे हे त्यांचे प्रमुख काम आहे. वैद्यकीय अधीक्षकांना प्रादेशिक प्रमुख म्हणून घोषित करण्यात आले असून प्रादेशिक प्रमुखास जे वित्तीय व प्रशासकीय अधिकार दिलेले आहेत ते सर्व अधिकार हे वापरतात. या व्यतिरिक्त खालील अधिकारही त्यांना आहेत:-

१) त्या रुग्णालयांतर्गत असलेले रुग्णालयीन मुख्य औषध भांडार त्याचप्रमाणे मध्यवर्ती औषध वितरण केंद्राकरिता आवश्यक असलेली औषधे खरेदी करणे व त्या देयकांची रक्कम अदा करणे.

२) विमादारांनी सादर केलेल्या वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीची रूपये १००००/- पर्यंतची प्रकरणे मंजूर करणे व ती रक्कम अदा करणे. या पुढील रक्कमेबाबतचे प्रस्ताव वरिष्ठ कार्यालयास सादर करणे.

३) वैद्यकीय तपासणी करता प्रत्येक प्रकरणी रूपये ५०००/- पर्यंतची प्रकरणे मंजूर करणे.

४) चतुर्थश्रेणी पदांकरीता नियुक्ती प्राधिकारी.

उप वैद्यकीय अधीक्षक.

वैद्यकीय अधीक्षकांना त्यांच्या दैनंदिन कामकाजामध्ये मदत करणेकरिता ही पदे मंजूर करण्यांत आलेली आहेत. सध्या राकावि योजना रुग्णालय, वरळी, अंधेरी व मुलुंड

या तीन ठिकाणी ही पदे मंजूर आहेत. या पदांना विशिष्ट अधिकार देण्यांत आलेले नसून वैद्यकीय अधीक्षकांच्या आदेशाप्रमाणे कार्यवाही त्यांचेकडून केली जाते.

मुख्य प्रशासन अधिकारी.

वैद्यकीय अधीक्षक आणि वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी यांना आस्थापना विषयक कामकाजामध्ये मदत करण्याकरिता ही पदे मंजूर झालेली आहेत. त्यामुळे वैद्यकीय अधीक्षक व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी यांना त्यांच्या वैद्यकीय सुविधेबाबतच्या जबाबदाऱ्या पार पाडण्यास अधिक वेळ मिळतो. सध्या योजनेमध्ये वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालय, मुंबई, पुणे व नागपूर, राकावि योजना रुग्णालय, वरळी, अंधेरी, मुलुंड व कांदिवली अशी एकूण ७ पदे मंजूर आहेत. या पदांना काही विशिष्ट अधिकार प्रदान करण्यांत आलेले नाही.

प्रशासन अधिकारी.

ही पदे सर्व राकावि योजना रुग्णालय, वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालये व आयुक्त कार्यालय या ठिकाणी मंजूर आहेत. रुग्णालयातील ज्या ठिकाणी मुख्य प्रशासन अधिकारी यांचे पद मंजूर नाही त्या ठिकाणी प्रशासन अधिकारी यांना सर्व आस्थापना विषयक कामकाजात वैद्यकीय अधीक्षकांना मदत करावयाची असते. ज्या योगे वैद्यकीय अधीक्षक त्यांचा जास्त वेळ वैद्यकीय सुविधेच्या बाबतीत देवू शकतात. आयुक्त कार्यालयात व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, मुंबई सोडून इतर सर्व ठिकाणी प्रशासन अधिकारी हे त्या त्या ठिकाणी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहेत. त्या आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून असलेले सर्व अधिकार ते प्रशासन अधिकार वापरू शकतात.

लेखा अधिकारी.

ही पदे संचालनालय, लेखा व कोषागार या विभागातील असून फक्त आयुक्त कार्यालयात १ व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, मुंबई कार्यालयात - २ अशी एकूण ३ पदे या खात्यामध्ये मंजूर आहेत. विशेषतः या कार्यालयातील लेखा अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यांत आलेले आहे. आयुक्त व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालयातील सर्व वित्तीय कामकाज यांचेमार्फत केली जातात.

अधिसेविका, वर्ग-२ व वर्ग-३.

शुश्रूषा सेवा आस्थापनेबाबत वैद्यकीय अधीक्षकांना मदत करण्याकरिता ही पदे मंजूर करण्यांत आलेली आहेत. या आस्थापनेबाबतची सर्व कामे या अधिसेविकांमार्फत केली जातात. रुग्णालयातील परिसेविका व परिचारिका यांच्या कामावर नियंत्रण ठेवण्याचे काम अधिसेविका यांचे आहे.

सहाय्यक संचालक (लेखा) वर्ग-२.

या पदांचे पूर्वी नियंत्रक लेखा व लेखा परिक्षा असे पदनाम होते. नंतर ते बदलून सहाय्यक संचालक (लेखा) असे करण्यांत आले आहे. हे पद वर्ग-१ चे असून सर्व राकावि योजनेचे लेखा परिक्षणाचे काम करण्याची जबाबदारी या पदावर आहे. आयुक्त यांना असलेले काही अधिकार सहाय्यक संचालक (लेखा) यांना पुनर्प्रदान करण्यात आलेले आहेत. राकावि योजनेतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेबाबत नियोजन करण्याचे काम सहाय्यक संचालक यांचेमार्फत केले जाते. हे पद संचालनालय, लेखा व कोषागार या विभागातील असून आयुक्त कार्यालयामध्ये मंजूर आहे.

संचालक (प्रशासन)

आयुक्त यांना आस्थापनेविषयक व वित्तीय बाबींबाबत मदत करण्याकरिता हे पद मंजूर करण्यात आले आहे. हे पद मंत्रालयातील उप सचिव संवर्गातील आहे. त्यामुळे उप सचिव पदावरील अधिकारी या ठिकाणी संचालक (प्रशासन) या पदावर कार्यरत आहे. आयुक्त यांनी त्यांना प्रदान केलेले काही अधिकार संचालक (प्रशासन) यांना प्रत्यार्पित केलेले आहेत.

संचालक (वैद्यकीय)

हे एकच पद असून आयुक्त कार्यालयात मंजूर आहे. आयुक्त यांना वैद्यकीय सुविधांबाबतच्या कामकाजात मदत करण्याकरिता हे पद आहे. आयुक्त यांना असलेल्या अधिकारीतील काही अधिकार संचालक (वैद्यकीय) यांना प्रत्यार्पित करण्यात आलेले आहेत.

आयुक्त.

आयुक्त हे पद भारतीय प्रशासकीय सेवा संवर्गातील आहे. आयुक्त हे राकावि योजनेचे विभाग प्रमुख आहेत. त्यामुळे विभाग प्रमुखांना असलेले सर्व वित्तीय व आस्थापनेविषयक अधिकार आयुक्तांना आहेत. सर्व राकावि योजनेवर नियंत्रण ठेवण्याकरिता हे पद आहे.

प्रकरण - ३

प्रकरण - ३.

राकावि योजना, महाराष्ट्र

निर्णय घेण्यामध्ये वापरण्यात येणाऱ्या अधिकाराबाबत.

आयुक्तालय.

१) विभागातील अंतिम निर्णय आयुक्त यांचेकडून घेण्यात येतात. याची कार्यवाही संबंधित लिपिकांकडून सुरु होते. सदरहू नस्ती संचालक (वैद्यकीय) अथवा संचालक (प्रशासन) यांचेकडे संबंधित शाखेच्या कार्यालयीन अधीक्षक व प्रशासन अधिकारी / लेखा अधिकारी यांचेमार्फत सादर केली जाते. संचालक (प्रशासन) / संचालक (वैद्यकीय) या नस्तीवर त्यांचे अभिप्राय लिहून पुढील निर्णयासाठी आयुक्त यांचेकडे नस्ती पाठविण्यात येते व त्यावर आयुक्त निर्णय देतात. काही अधिकार संचालक (प्रशासन) / संचालक (वैद्यकीय) / सहाय्यक संचालक (लेखा) यांना प्रत्यार्पित करण्यात आलेले आहेत. अशी प्रकरणे त्यांच्या स्तरावर निकाली काढली जातात.

२) वैद्यकीय अधीक्षक व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी यांचेकडून विमेदारांचे वैद्यकीय खर्चाचे प्रतिपूर्तीचे दावे आयुक्त कार्यालयात येतात. संचालक (वैद्यकीय) हे त्यातील रुपये २५०००/- पर्यंतचे दावे मंजूर करतात व त्यावरील दावे शासनाकडे मंजूरीसाठी पाठविण्यात येतात.

३) आयुक्त हे सर्व विभागातील वर्ग-३ व त्यांच्या कार्यालयात वर्ग-४ पदांकरिता नियुक्त अधिकारी आहेत. त्याचप्रमाणे या पदांचे पदोन्नतीचे निर्णय देखिल त्यांचेकडून घेण्यात येतात. पदोन्नती देण्याकरिता एक समिती गठित करण्यात आलेली असून पदोन्नतीचे प्रकरण या समितीपुढे शिफारशीसाठी व त्या शिफारशीचा विचार करून अंतिम आदेश आयुक्ताकडून पाठविण्यात येतात.

महाराष्ट्र लोक सेवा आयोगाकडून जी पदे भरावयाची असतात त्यासाठी मागणीपत्र वर्ग-३ च्या बाबतीत परस्पर पाठविण्यात येते व वर्ग-१ व वर्ग-२ करिता शासनामार्फत मागणीपत्र महाराष्ट्र लोक सेवा आयोगाकडे पाठविण्यात येतात.

रुग्णालय

रुग्णालयीन स्तरावर निर्णय घेण्यास वैद्यकीय अधीक्षक सक्षम आहेत. रुग्णालयातील शाखेतून संबंधित नस्ती वैद्यकीय अधीक्षकांकडे आदेशासाठी सादर केली जातात. औषध खरेदी करण्याची कार्यवाही मिश्रक / भांडारपाल यांचेकडून सुरु होते. ते संबंधित विभागाकडून औषधांची मागणी एकत्रित करून त्या संबंधी टिप्पणी निवासी वैद्यकीय अधिकारी यांचेमार्फत

वैद्यकीय अधिक्षक यांचेकडे सादर करतात. वैद्यकीय अधिक्षकांनी मान्य केल्यानंतर खरेदी आदेश वैद्यकीय अधिक्षकांची सहीने निर्गमित होतात. काही बाबतीत मुख्य प्रशासन अधिकारी / प्रशासन अधिकारी तसेच निवासी वैद्यकीय अधिकारी यांना काही अधिकार प्रत्यार्पित करण्यात आले आहेत उदा. रजा मंजूर करणे, वेतनवाढी मंजूर करणे इ. ते ते निर्णय ते ते अधिकारी घेतात.

विमेदारांकडून वैद्यकीय खर्चाचे प्रतिपूर्तीची प्रकरणे येतात. त्यातील रुपये १०,०००/- पर्यंतची प्रकरणे वैद्यकीय अधिक्षक मंजूर करतात व त्यावरील प्रकरणे आयुक्त यांचेकडे पाठविण्यांत येतात.

वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालये.

१) मुंबई व पुणे विभागामध्ये विमा वैद्यकीय व्यवसायी व मान्यताप्राप्त औषध विक्रेते आहेत. नागपूर विभागामध्ये फक्त सेवा दवाखाने आहेत.

विमा वैद्यकीय व्यवसायींच्या नेमणूकाबाबत.

ज्या विभागामध्ये विमा वैद्यकीय व्यवसायींची संख्या अपुरी आहे त्या विभागामध्ये नवीन विमा वैद्यकीय व्यवसायी नेमण्यासाठी वर्तमानपत्रात जाहीरात देवून अर्ज मागविले जातात. आलेले अर्जाची छाननी करण्यांत येते व प्रत्यक्ष दवाखान्याची तपासणी वैद्यकीय निरीक्षण यांचेमार्फत केली जाते. या दोन्ही प्रक्रिया झाल्यानंतर योग्य असलेली प्रकरणे वाटप समिती (Allocation Committee) पुढे ठेवले जातात. वाटप समितीपुढे या सर्व अर्जदारांना मुलाखतीसाठी बोलाविले जाते. मुलाखती घेवून योग्य उमेदारांची शिफारश समितीकडून करण्यांत येते व या शिफारशीनुसार संचालक (वैद्यकीय) यांचेकडे प्रस्ताव पाठवून त्यांचेकडून मान्यता आल्यानंतर विमा वैद्यकीय व्यवसायींच्या नेमणूकीचे आदेश निर्गमित केले जातात.

२) प्रतिव्यक्ती शुल्क अदा करणे.

विमा वैद्यकीय व्यवसायींकडे जी कार्डे नोंदणीकृत होतात त्या पैकी जे विमेदार वैद्यकीय हितलाभासाठी पात्र असतात अशा विमादारांच्या संख्येवर प्रति वर्ष प्रति कार्ड रुपये ६०/- इतके प्रतिव्यक्ती शुल्क अदा करण्यांत येते. या संबंधिचे सर्व अभिलेख तसेच लेखा या कार्यालयाकडून देण्यांत येतात.

३) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांची नेमणूक.

ज्या विभागामध्ये मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांची कमतरता असेल त्याठिकाणी वर्तमानपत्रात जाहीरात देवून अर्ज मागविले जातात. आलेले अर्ज तपासून छाननी केली जाते. वैद्यकीय निरीक्षकाकडून त्या दुकानाची तपासणी केली जाते. या दोन्ही प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर आवश्यक त्या बाबींची पूर्तता करून मान्यताप्राप्त औषध विक्रेते म्हणून घोषित केले जातात.

४) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांना सेवा आकार देण्याबाबत.

मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांना त्यांनी विमेदारांना पुरविलेल्या औषधांचा किमतीच्या मुंबईमध्ये १३% व मुंबई बाहेर १६% या दराने सेवा आकार अदा करण्यांत येतो. याबाबतचा सर्व अभिलेख व देयके तपासून मंजूर करण्याचे काम या कार्यालयात केले जाते.

५) संचालनालय, लेखा व कोषागारेच्या आस्थापनेच्या संवर्गातील लेखा अधिकारी व सहाय्यक लेखा अधिकारी ही पदे मुंबईमध्ये मंजूर आहेत व त्यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. नागपूर व पुणे कार्यालयामध्ये प्रशासन अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

६) विमादारांनी सादर केलेले वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीचे प्रकरणे, त्याची छाननी करणे व त्यावर निर्णय घेणे शासनाच्या प्रचलित आदेशाप्रमाणे रुपये १००००/- पर्यंतची रक्कम वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालय मंजूर करू शकतात. त्या पुढील प्रकरणे वरिष्ठ कार्यालयास सादर केली जातात.

१) सेवा दवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रे.

प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, सेवा दवाखाने / विशेषज्ञ केंद्रे यांना दरकरारावरील आवश्यक असलेली औषधे खरेदी करण्याचे प्राधिकार दिलेले आहेत. या व्यतिरिक्त दरकरारावरील नसलेली परंतु रुग्णांस अत्यावश्यक असलेली औषधे स्थानिकरित्या देखिल ते खरेदी करू शकतात. औषधे खरेदी करतांना तीन महिन्याचा सरासरी खपा एवढी औषधे विकत घेतली जातात. प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

प्रकरण - ४

प्रकरण - ४.

राज्य कामगार विमा योजनेंतर्गत कार्य पार पाडण्याकरिता असलेली मानके.

राकावि योजनेंतर्गत वैद्यकीय हितलाभास पात्र असलेल्या विमेदार व त्यांच्या कुटुंबियांना खालील प्रकारचे वैद्यकीय हितलाभ देण्यांत येतात. ते हितलाभ देण्याकरिता खालील प्रमाणे व्यवस्था उपलब्ध आहे:-

अ) वैद्यकीय सुविधा.

या सुविधा देण्याकरिता खालील प्रकारची व्यवस्था उपलब्ध आहे:-

- १) बाह्यरुग्ण सेवा.
- २) विशेषज्ञ सेवा.
- ३) आंतररुग्ण सेवा.
- ४) मोफत औषध पुरवठा.
- ५) अतिविशिष्ट उपचार.
- ६) रुग्णवाहीका सेवा.

आस्थापना विषयक सेवा.

- १) विशेषज्ञ, वैद्यकीय अधिकारी, अधिसेविका, लिपीक वर्गीय - निम्न वैद्यकीय कर्मचारी व अधिकारी आणि इतर वर्ग-४ च्या नेमणूका.
- २) वरील कर्मचाऱ्यांना द्यावयाची कामे व त्यांची कर्तव्ये.
- ३) सर्व योजनेचे जे आस्थापना विषयक काम.
- ४) विमा वैद्यकीय व्यवसायी व मान्यताप्राप्त औषध विक्रेते यांच्या नेमणूका.
- ५) विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांना द्यावयाचे प्रतिव्यक्ती शुल्क व मान्यताप्राप्त यांना द्यावयाचे सेवा आकार देण्याची व्यवस्था करणे.
- ६) नियमाप्रमाणे कर्मचाऱ्याविरुद्ध करावयाची दंडात्मक कार्यवाही.
- ७) सर्व योजनेवर नियंत्रण ठेवणे.

वित्तीय प्रकारची कार्य.

- १) राकावि योजनेकरिता अंदाजपत्रक तयार करणे.
- २) दिलेल्या अनुदानाच्या खर्चावर नियंत्रण ठेवणे.
- ३) औषधांची देयके अदा करणे, प्रतिव्यक्ती शुल्क व सेवा आकार अनुक्रमे विमा वैद्यकीय व्यवसायी व मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांना अदा करणे.
- ४) विमेदारांनी सादर केलेल्या औषधांचा खर्चाच्या प्रतिपूर्तीचे अर्ज निकाली काढणे.

ब) वरील कार्य पार पाडण्याकरिता उपलब्ध असलेली मानके / शासन आदेश.

- १) राकावि कायदा १९४८ व त्या संबंधितचे नियम.
- २) Medical Benefit Rules उदा. मुंबई रा. का. वि. योजना (वैद्यकीय लाभ) नियमावली १९५४.
- ३) राकावि महामंडळ यांचेकडून वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश व मार्गदर्शक तत्वे.
- ४) विमा वैद्यकीय व्यवसायीकरिता व मान्यताप्राप्त औषध विक्रेतेकरिता असलेली अटी व शर्ती बाबतची नियमावली.
- ५) वैद्यकीय सेवा समिती (विमा वैद्यकीय व्यवसायींची आस्थापना विषयक संबंधित प्रकरणे हाताळणेकरिता)
- ६) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांच्या प्रकरणा करिता सेवा समिती.
- ७) शासकीय नियमावली.
महाराष्ट्र वित्तीय नियम.
महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम.
निवृत्ती वेतन नियमावली.
सेवा विषयक नियम पुस्तिका.
सिव्हील मेडीकल मॅन्यूअल.
इतर वेळोवेळी शासनाने निर्गमित केलेले नियम.

प्रकरण - ५

प्रकरण - ५.
राकावि योजना महाराष्ट्र

राकावि योजनेतर्गत कार्य पार पाडण्याकरिता उपलब्ध असलेले नियम, अधिनियम, सूचना, मॅन्यूअल आणि उपलब्ध असलेले अभिलेख याबाबतची माहिती.

राकावि योजनेतर्गत वैद्यकीय हितलाभास पात्र असलेल्या विमेदार व त्यांच्या कुटुंबियांना खालील प्रकारचे वैद्यकीय हितलाभ देण्यांत येतात. ते हितलाभ देण्याकरिता खालील प्रमाणे व्यवस्था उपलब्ध आहे:-

अ) वैद्यकीय सुविधा.

या सुविधा देण्याकरिता खालील प्रकारची व्यवस्था उपलब्ध आहे:-

- १) बाह्यरुग्ण सेवा.
- २) विशेषज्ञ सेवा.
- ३) आंतररुग्ण सेवा.
- ४) मोफत औषध पुरवठा.
- ५) अतिविशिष्ट उपचार.
- ६) रुग्णवाहीका सेवा.

ब) वरील कार्य पार पाडण्याकरिता उपलब्ध असलेली मानके / शासन आदेश.

- १) राकावि कायदा १९४८ व त्या संबंधितचे नियम.
- २) Medical Benefit Rules उदा. मुंबई रा. का. वि. योजना (वैद्यकीय लाभ) नियमावली १९५४.
- ३) राकावि महामंडळ यांचेकडून वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश व मार्गदर्शक तत्वे.
- ४) विमा वैद्यकीय व्यवसायीकरिता व मान्यताप्राप्त औषध विक्रेतेकरिता असलेली अटी व शर्ती बाबतची नियमावली.
- ५) वैद्यकीय सेवा समिती (विमा वैद्यकीय व्यवसायींची आस्थापना विषयक संबंधित प्रकरणे हाताळणेकरिता)

६) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांच्या प्रकरणा करिता सेवा समिती.

७) शासकीय नियमावली.

महाराष्ट्र वित्तीय नियम.

महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम.

निवृत्ती वेतन नियमावली.

सेवा विषयक नियम पुस्तिका.

सिव्हील मेडीकल मॅन्यूअल.

इतर वेळोवेळी शासनाने निर्गमित केलेले नियम.

क) अभिलेख

नोंदणी कार्ड

रुग्णपत्रिका

आंतररुग्ण औषधोपचार नोंदवही

आरोग्य विषयक आकडेवारी (उदा. जन्म-मृत्यु नोंद रजिस्टर-रोगनिदान व रुग्णांच्या संख्येसह)

औषधभांडार नोंदवह्या

जडवस्तु संग्रह नोंदवह्या

कर्मचारीपट

कर्मचारी आस्थापनाबाबत आकडेवारी / सेवा अभिलेख

अनुदान व खर्च नियोजन अभिलेख

प्रकरण - ६

प्रवृत्तिका - ६.

राज्य कामगार विमा योजने अंतर्गत वेगवेगळ्या कार्यालयांत उपलब्ध असलेली कागदपत्रे.

अ) सेवा दवाखाना.

- १) देण्यात आलेले विमा धारकाच्या कायम स्वरुपी वैद्यकीय सुविधा संबंधीचे राकावि महामंडळाकडून देण्यात आलेले स्विकृती पत्र.
- २) विमाधारक आणि त्यांचे कुटुंबीय यांना देण्यात आलेल्या वैद्यकीय उपचारासंबंधीची तसेच वैयक्तिक माहितीचा अभिलेखा असेल अशी वैद्यकीय अभिलेखा पाकिटे.
- ३) दररोज उपचार घेतलेल्या जुन्या व नव्या रुग्णाची सविस्तर माहितीचा बाह्यरुग्ण उपचार नोंद वही.
- ४) उपचारासाठी आलेल्या जुन्या व नवीन रुग्णाची रोगनिदान निहाय माहिती ही राकावि महामंडळ, नवी दिल्ली यांना सादर करावयाची असल्याने त्यासाठीचा ६ आणि ६-अ फॉर्म.
- ५) विमाधारक वैद्यकीय लाभास पात्र असल्याबाबत राकावि महामंडळाकडून मिळालेली (live list) प्रमाणपत्रे.
- ६) विमाधारक आणि त्यांचे कुटुंबियांना देण्यात आलेल्या औषधांची नोंद वही.
- ७) कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांची सेवा पुस्तके तसेच अन्य सेवा अभिलेख.
- ८) रोख पुस्तक आणि तत्संबंधीत वेतन देयके, contingencies देयके इत्यादी
- ९) विमाधारकाच्या वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीचे दावे.
- १०) औषध भांडार नोंदवही.
- ११) जड वस्तु संग्रह नोंदवही.

ब) विशेषज्ञ केंद्र.

- १) उपचारार्थ आलेल्या दररोजच्या रुग्णांची संख्या व सविस्तर माहितीची नोंद वही.
- २) उपचारासाठी आलेल्या जुन्या व नवीन रुग्णाची रोगनिदान निहाय माहिती ही राकावि महामंडळ, नवी दिल्ली यांना सादर करावयाची असल्याने त्यासाठीचा ९ आणि ९-अ फॉर्म.
- ३) विमाधारक वैद्यकीय लाभास पात्र असल्याबाबत राकावि महामंडळाकडून मिळालेली (live list) प्रमाणपत्रे.
- ४) विमाधारक आणि त्यांचे कुटुंबियांना देण्यात आलेल्या औषधांची नोंद वही.
- ५) कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांची सेवा पुस्तके तसेच अन्य सेवा अभिलेख.
- ६) रोख पुस्तक आणि तत्संबंधीत वेतन देयके, contingencies देयके इत्यादी

- ७) ज्या अर्ध वेळ / पूर्ण वेळ विशेषज्ञांनी रुग्णांना तपासले आहे त्यांचा वैयक्तिक अभिलेखा.
- ८) विमाधारकाच्या वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीचे दावे.
- ९) औषध भांडार नोंदवही.
- १०) जड वस्तु संग्रह नोंदवही.

क) रुग्णालय.

- १) उपचारार्थ आलेल्या दररोजच्या रुग्णांची संख्या व सविस्तर माहितीची नोंद वही.
- २) उपचारासाठी आलेल्या जुन्या व नवीन रुग्णाची रोगनिदान निहाय माहिती ही राकावि महामंडळ, नवी दिल्ली यांना सादर करावयाची असल्याने त्यासाठीचा ९ आणि ९-अ फॉर्म.
- ३) विमाधारक आणि त्यांचे कुटुंबीयांना देण्यात आलेल्या औषधांची नोंद वही.
- ४) कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांची सेवा पुस्तके तसेच अन्य सेवा अभिलेख.
- ५) रोख पुस्तक आणि तत्संबंधीत वेतन देयके, contingencies देयके इत्यादी
- ६) ज्या अर्ध वेळ / पूर्ण वेळ विशेषज्ञांनी रुग्णांना तपासले आहे त्यांचा वैयक्तिक अभिलेखा.
- ७) विमाधारकाच्या वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीचे दावे.
- ८) रुग्णालयाच्या अपघात विभागात उपचारासाठी आलेल्या रुग्णाची नोंदवही.
- ९) रुग्णालयात आंतररुग्ण म्हणून दाखल झालेल्या रुग्णांची संख्या.
- १०) रुग्णांची वैद्यकीय कागदपत्रे आणि तपासणी अहवाल.
- ११) मयत रुग्णाचे सविस्तर माहितीची नोंदवही.
- १२) उपचार करण्यात आलेल्या रुग्णबाबतची सविस्तर सांखिकी सेवेशी संबंधीत असा अभिलेखा.
- १३) रुग्णवाहिका सेवेशी संबंधीत असा अभिलेखा.
- १४) औषध भांडार नोंदवही.
- १५) जड वस्तु संग्रह नोंदवही.

ड) वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी यांचे कार्यालय.

- १) कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांची सेवा पुस्तके तसेच अन्य सेवा अभिलेख.
- २) रोख पुस्तक आणि तत्संबंधीत वेतन देयके, contingencies देयके इत्यादी
- ३) ज्या अर्ध वेळ / पूर्ण वेळ विशेषज्ञांनी रुग्णांना तपासले आहे त्यांचा वैयक्तिक अभिलेखा.
- ४) विमाधारकाच्या वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीचे दावे.
- ५) विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांची नियुक्ती, वैयक्तिक तसेच दवाखान्यांची संपूर्ण माहिती इत्यादींची वैयक्तिक नस्ती.
- ६) सेवा समितीच्या बैठकांचा अभिलेखा - व वृत्तांत इ. व या समितीपुढे विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांची कसूरदार (Defaulter) प्रकरणे.
- ७) औषध विक्रेत्यांची वैयक्तिक नस्ती - ज्यामध्ये त्यांची नियुक्ती, दुकानाची

माहिती, दुकानास दिलेल्या भेटी, बँक गॅरन्टी व तिचा वैद्य कालावधी इ.ची सविस्तर माहिती.

- ८) विक्रेता सेवा समितीच बैठकांचा अभिलेखा व वृत्तांत इत्यादी व या समितीपुढे औषध विक्रेता यांची कसूरदार (Defaulter) प्रकरणे.
- ९) राकावि महामंडळाने वेळोवेळी दिलेल्या (Live list) वैद्यकीय लाभास पात्र असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र.
- १०) विमाधारकाच्या अभिलेखाची नोंद उदा. इन्डेक्स कार्डस, स्थायी / अस्थायी / वैद्यकीय स्विकृती कार्डस तसेच विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांचेकडे नोंद असलेले विमाधारक इ.
- ११) विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांचे लेजर अकाऊंट व शासनाने वेळोवेळी केलेल्या दर निश्चितीप्रमाणे त्यांना प्रतीव्यक्ती शुल्क अदा केल्याबाबतची सविस्तर माहिती इ.
- १२) औषध विक्रेत्यांचे लेजर अकाऊंट व शासनाने वेळोवेळी केलेल्या दर निश्चितीप्रमाणे त्यांना सेवा शुल्क अदा केल्याबाबतची सविस्तर माहिती इ.

आयुक्त कार्यालय.

- १) राकावि महामंडळ व राज्य शासन यांच्यातील झालेले करारपत्रक.
- २) राज्यातील विमेदारांना व त्यांच्या कुटुंबीयांना द्यावयाच्या वैद्यकीय हितलाभासंबंधी महाराष्ट्र शासन व राकावि महामंडळ यांच्यात करार झालेला आहे व त्या करारामुळे ही योजना महाराष्ट्रात राबविण्यात येते.
- ३) महाराष्ट्र शासन, राकावि महामंडळ व Mill owners association, मुंबई या तीन वर्गाने विश्वस्त संस्था स्थापन करून महात्मा गांधी स्मारक रुग्णालय सुरु केले आहे. या रुग्णालयात फक्त विमेदारांनाच वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध केल्या जातात.

प्रकरण - ७

प्रकरण - ७.

राज्य कामगार विमा योजनेमधील धोरणात्मक बाबी राबविण्यासाठी जनतेचा सहभाग राहण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या सुविधा

१) तक्रार / सूचना पेटी.

रुग्णालयात व वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालयामध्ये त्याचप्रमाणे सेवा दवाखान्यांच्या कार्यालयात विमेदार व त्यांचे कुटुंबिय किंवा इतर कोणास राकावि योजनेसंबंधी काही सूचना किंवा तक्रारी असल्यास, त्याकरिता एक सूचना / तक्रारपेटी ठेवण्यात आलेली आहे. त्यामध्ये आलेल्या तक्रारीची पाहणी महिन्यातून एकदा करण्यात येते. या योगे विमेदार यांना राकावि योजनेबद्दल काही सूचना किंवा तक्रारी करता येतात.

२) रुग्णालयीन सल्लागार समिती.

रुग्णालयाच्या दैनंदिन कामकाजाची माहिती घेण्याकरिता किंवा त्यामध्ये काही सुधारणा अपेक्षित असल्यास, ते कळविण्याकरिता रुग्णालय सल्लागार समिती आहे. या समितीमध्ये शासकीय अधिकारी (पदसिध्द) शासन नियुक्त लोकप्रतिनिधी व कामगार प्रतिनिधी देखिल सदस्य म्हणून असतात.

३) स्थानिक समिती.

राकावि महामंडळाच्या स्थानिक कार्यालयामध्ये एक स्थानिक समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे. या समितीच्या दर तीन महिन्यात बैठका घेण्यात येतात. या समितीचे अध्यक्ष कामगार आयुक्त असतात. यामध्ये देखिल कामगार प्रतिनिधी तसेच व्यवसायीक प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतात.

४) प्रादेशिक मंडळ (Regional Board)

राकावि महामंडळाकडून राज्यामध्ये असलेल्या योजनेच्या संबंधी माहिती घेणे, त्यात सुधारणा सुचविणे या करिता राज्य पातळीवरती ती समिती काम करते. या समितीमध्ये शासकीय अधिकारी (पदसिध्द), लोकप्रतिनिधी, वेगवेगळ्या संघटनांचे, कामगार संघटनांचे प्रतिनिधी तसेच व्यवसायी प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतात. या समितीचे अध्यक्ष मा. कामगार मंत्री असतात.

राज्य कामगार विमा महामंडळाच्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे राकावि योजना महाराष्ट्रात राबविली जाते. धोरणात्मक बाबी राकावि महामंडळ ठरविते. या बाबी ठरविण्यासाठी राकावि महामंडळात खालील समित्या आहेत व या समित्यामध्ये कामगार प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतात.

- १) राकावि महामंडळ समिती,
- २) वैद्यकीय हितलाभ परिषद,
- ३) स्थायी समिती.

प्रकरण - ८

प्रकरण - ८.

राकावि योजने अंतर्गत योजनेच्या कामकाजात सल्ला देण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या वेगवेगळ्या समित्या.

१) स्थानिक समिती.

राकावि महामंडळाच्या स्थानिक कार्यालयामध्ये एक स्थानिक समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे. या समितीच्या दर तीन महिन्यात बैठका घेण्यात येतात. या समितीचे अध्यक्ष कामगार आयुक्त असतात. यामध्ये देखिल कामगार प्रतिनिधी तसेच व्यवसायीक प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतात. या समितीमध्ये कामगार प्रतिनिधी असल्याने या समितीच्या बैठकाचे इतिवृत्ताची प्रत कामगार प्रतिनिधीमार्फत विमादारांना मिळू शकते किंवा त्यांनी मागितल्यास, स्थानिक कार्यालय, राकावि महामंडळ यांचेमार्फत उपलब्ध करून देणे शक्य आहे.

२) प्रादेशिक मंडळ (Regional Board)

राकावि महामंडळाकडून राज्यामध्ये असलेल्या योजनेच्या संबंधी माहिती घेणे, त्यात सुधारणा सुचविणे या करिता राज्य पातळीवरती ती समिती काम करते. या समितीमध्ये देखिल कामगार प्रतिनिधी तसेच व्यवसायी प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतात. या समितीचे अध्यक्ष मा. कामगार मंत्री असतात. या समितीमध्ये विभागीय संचालक अध्यक्ष असल्याने या समितीच्या बैठकाचे इतिवृत्ताची प्रत विभागीय संचालक यांचेमार्फत विमादारांना उपलब्ध करून देणे शक्य आहे.

३) रुग्णालयीन सल्लागार समिती.

रुग्णालयाच्या दैनंदिन कामकाजाची माहिती घेण्याकरिता किंवा त्यामध्ये काही सुधारणा अपेक्षित असल्यास, ते कळविण्याकरिता रुग्णालय सल्लागार समिती आहे. या समितीमध्ये कामगार प्रतिनिधी देखिल सदस्य म्हणून असतात. या समितीमध्ये संचालक (वैद्यकीय) अध्यक्ष व वैद्यकीय अधीक्षक, सदस्य-सचिव असल्याने या समितीच्या बैठकाचे इतिवृत्ताची प्रत वैद्यकीय अधीक्षक यांचेमार्फत विमादारांना उपलब्ध करून देणे शक्य आहे.

४) वाटप समिती.

राकावि योजनेतर्गत विमा वैद्यकीय व्यवसायींची नेमणूका करणेकरिता आलेल्या अर्जाची छाननी करून तसेच प्रत्यक्ष मुलाखती घेऊन त्यांना नेमणूका देणे संबंधी शिफारशी करण्याचे काम ही समिती करते. या समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार संचालक (वैद्यकीय) विमा वैद्यकीय व्यवसायी यांच्या नेमणूकास मान्यता देतात. हे सर्व काम स्थापना विषयक असल्याने व त्याचा सर्वसाधारण विमेकामगारांशी प्रत्यक्ष संबंध नसल्याने, या बैठकांचे इतिवृत्त विमा कामगारांना उपलब्ध करून देणे संयुक्तिक नाही.

५) वैद्यकीय सेवा समिती.

विमा वैद्यकीय व्यवसायींच्या विरुद्ध ज्या काही तक्रारी असतील किंवा कार्यवाही करावयाची असेल अशी प्रकरणे या समितीपुढे निर्णयासाठी ठेवली जातात. यामध्ये विमा वैद्यकीय व्यवसायी संघटनेच्या एक प्रतिनिधी सदस्य म्हणून असतो. विषम चिकित्सक व आयुर्वेदिक या दोन शाखांकरिता वेगवेगळे दोन समित्या आहेत. या समितीने जी शिफारा केली असेल त्या शिफारशी संचालक (वैद्यकीय) यांचेकडे मान्यतेकरिता सादर करण्यात येतात. संचालक (वैद्यकीय) त्यावर योग्य तो अंतिम निर्णय देतात.

६) मान्यताप्राप्त औषध विक्रेतेकरिता असलेली सेवा समिती.

मान्यताप्राप्त औषध विक्रेत्यांबद्दल असलेल्या तक्रारी किंवा त्यांचेविरुद्ध करावयाच्या कार्यवाहीची प्रकरणे या समितीपुढे विचारार्थ ठेवली जातात. या समितीमध्ये अन्न व औषध प्रशासन या खात्यातील उप आयुक्त स्तरावर अधिकारी सदस्य असतो. त्यांचे निर्णयाप्रमाणे पुढील कार्यवाही वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी करतात.

७) वैद्यकीय मंडळ (Medical Board)

राकावि महामंडळाकडून रुग्णांना तपासणीकरिता विशेषज्ञांची वेगवेगळी मंडळे आहेत. यामध्ये त्या त्या विषयामधील विशेषज्ञ सदस्य म्हणून असतात. या सर्व मंडळावर संचालक (वैद्यकीय) / वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी हे अध्यक्ष आहेत. यांचे शिफारशीप्रमाणे पुढील कार्यवाही राकावि मंडळ करते. ही बाब विमेदारांशी संलग्न असल्याने संबंधित विमेदारानी आवश्यक असल्यास, या संबंधिचे कागदपत्रे विभागीय संचालक, राकावि महामंडळ / उप विभागीय अधिकारी, राकावि महामंडळ यांचेकडे मागणी करावी.

८) खरेदी समिती.

राकावियोजनेंतर्गत करावयाच्या खरेदीकरिता वेगवेगळी खरेदी समिती आहे उदा. औषध खरेदी, यंत्र व सामुग्री खरेदी व इतर साहित्य. रुग्णालयीन स्तरावर, आयुक्त स्तरावर व शासन स्तरावर अशा तीन वेगवेगळ्या स्तरावर या समित्या आहेत.

९) खात्यांतर्गत पदोन्नती समिती.

खात्यांतर्गत ज्या पदोन्नत्या वेगवेगळे स्तरावर देण्यात येतात त्याकरिता पदोन्नती समिती स्थापन केलेले आहे. वर्ग-३, वर्ग-२ व वर्ग-१ या संवर्गासाठी वेगवेगळी समिती असून पहिली समिती आयुक्त, राकावि योजना यांचे स्तरावर, इतर उर्वरित दोन समित्या शासन स्तरावर आहेत. या समितीच्या शिफारशीनुसार पदोन्नती देण्याची कार्यवाही करण्यांत येते.

प्रकरण - ९

प्रकरण - ९.

अ.क्र.	महाराष्ट्रातील राज्य कामगार विमा योजनेची कार्यालये	दुरध्वनी क्रमांक
१	आयुक्त, राज्य कामगार विमा योजना, पंचदीप भवन, ६ वा माळा, ना. म. जोशी मार्ग, लोअर परेल, मुंबई-१३.	२४९२५७९० २४९२५७९३
२	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, डॉ. अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-१८	२४९३३१४२
३	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, सेंट्रल रोड, एमआयडीसी, मरोळ,अंधेरी (पूर्व), मुंबई-४०००९३	२८३६७२०३
४	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,आकुर्ली रोड, कांदिवली (पूर्व),मुंबई-४००१०१	२८८७७७६८
५	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,लालबहादूर शास्त्री मार्ग, मुलुंड (प), मुंबई-४०००८०	२५६४५५२०
६	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,वागळे इस्टेट, रोड नं.३३, ठाणे (प) ४०० ६०४	२५८२३४३४
७	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,सेक्टर-५ वाशी, नवी मुंबई जिल्हा ठाणे	२७८२१४०५
८	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,सेंट्रल रुग्णालय जवळ, कॅम्प नं.३, उल्हासनगर-३ जिल्हा ठाणे	९५२५१-२७०१२२२
९	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय,औंध कॅम्प, पुणे -४११ ०२७	९५२०-२७२८३१०४

अ.क्र.	महाराष्ट्रातील राज्य कामगार विमा योजनेची कार्यालये	दुरध्वनी क्रमांक
१०	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, त्रिंबक रोड, सातपूर, नाशिक	९५२५३-२३५१११४
११	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, होंटगी रोड, सोलापूर	९५२१७-२३१८१२२
१२	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, मानेवाडा रोड, सोमवारी पेठ, नागपूर-४४० ००९	९५७१२-२७४४७६७
१३	वैद्यकीय अधीक्षक राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय, एमआयडीसी, सिडको, चिकलठाणा, औरंगाबाद	९५२४०-२४८०४६६
१४	वैद्यकीय अधीक्षक महात्मा गांधी स्म. रुग्णालय, डॉ. एस.एस. राव रोड, परेल, मुंबई-४०० ०१२.	२४१३ ००३५
१५	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राज्य कामगार विमा योजना, मुंबई, रा.का.वि. योजना, रुग्णालय वरळी इमारत, ३ रा मजला, डॉ. अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-१८	२४९८४१४२
१६	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राज्य कामगार विमा योजना, सर्वे नं. ६८९/६९० पंचदीप भवन, राकावि महामंडळ इमारत, बिबवेवाडी, पुणे-४११ ०३७	९५२०-२४२१४११२ ९५२०-२४२१७५७०
१७	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राज्य कामगार विमा योजना, विदर्भ रिजन, इमामवाडा, नागपूर-४४० ००३	९५७१२-२७४१५३५

वैद्यकीय अधीक्षक / वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, मुंबई यांच्या अधिपत्याखालील सेवादवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रांचे नावे व पत्ते खालीलप्रमाणे:-

अनु.क्र.	नांव व पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक
१.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, प्लॉट नं.७० एम, जोशी हॉस्पिटल बिल्डींग, डी.एस रोड, आंबेडकर उद्यानासमोर, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.	२५८२३९०६
२.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, चारकोप इंडस्ट्रीयल इस्टेट, रा.का.वि.महामंडळ स्थानिक कार्यालय, कांदिवली (प), मुंबई.	द्वारा :- २८६८३९०६
३.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, महात्मा गांधी स्मारक रुग्णालय, डॉ.एस.एस.राव रोड, परेल, मुंबई - ४०० ०१२.	
४.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, प्लॉट नं.१०९, डी .महेंद्र इंडस्ट्रीयल इस्टेट, रोड नं.२९, नेहरु उद्यानासमोर, सायन (पू), मुंबई - ४०० ०२२.	२४०७४८७३
५.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, नानावटी रुग्णालयाजवळ, सरोजिनी नायडु रोड, विलेपार्ले (प), मुंबई - ४०० ०५६.	२६१२६३९३
६.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, रुक्मिणीबाई म्युनिसिपल रुग्णालय, अग्निशामक दलाजवळ, मुरबाड रोड, कल्याण (प), जिल्हा - ठाणे.	९५२५१-२३१६३७७
वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी मुंबई, यांच्या अधिपत्याखालील विशेषज्ञ केंद्रे:-		
१.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो विशेषज्ञ केंद्र, प्लॉट नं.७० एम, जोशी हॉस्पिटल बिल्डींग, डी.एस रोड, आंबेडकर उद्यानासमोर, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.	२५८२३९०६
२.	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो विशेषज्ञ केंद्र, प्लॉट नं.१०९, डी .महेंद्र इंडस्ट्रीयल इस्टेट, रोड नं.२९, नेहरु उद्यानासमोर, सायन (पू), मुंबई - ४०० ०२२.	२४०७४८७३

वैद्यकीय अधीक्षक रा.का.वि.यो.रुग्णालये (मुंबई विभाग)यांच्या अधिपत्याखालील सेवा दवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रे.		
अनु.क्र.	नांव व पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक
१.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, वरळी, मुंबई.(से.द.व वि.के.)	२४९३२४२८ / २३९० /५३६४
२.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, अंधेरी, मुंबई. (से.द.व वि.के.)	२८३६७२०३/४/५/६/७
३.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, कांदिवली, मुंबई. (से.द.व वि.के.)	२८८७७५०१
४.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, मुलुंड, मुंबई. (से.द.व वि.के.)	२५६४५५२०
५.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, ठाणे. (से.द.व वि.के.)	२५८२३४३४
६.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, उल्हासनगर.(से.द.व वि.के.)	९५२५१-२७०६७३३
७.	रा.का.वि.यो.रुग्णालय, वाशी (सेवा दवाखाना)	२७८२१६८४

वैद्यकीय अधीक्षक / वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, पुणे यांच्या अधिपत्याखालील सेवादवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रांचे नावे व पत्ते खालीलप्रमाणे:-

अनु.क्र.	नांव व पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक
१	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, चिंचवड, पुणे - मुंबई रोड, पुणे-४११ ०१९.	९५२०-२७४७००२०
२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, ६८१/१, लांडेवाडी, भोसरी,पुणे-४११ ०२६.	९५२०-२७१२१०३६
३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, बडदे बिल्डिंग, गाडीतळ, हडपसर, पुणे	९५२०-२६९९९१७८
४	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, स.नं.३५/३६ भगवंत रोड, राममंदिराजवळ, बार्शी, जि. सोलापूर	९५२१८४-२२२४२७
५	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, जुने सिव्हील हॉस्पिटल इमारत,सातारा	९५२१६२-२३९५३३
६	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, राजवाडा चौक, सांगली-४१६ ४१६	९५२३३-२३७७६३६
७	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, स्वामीराज शिखरे बिल्डिंग, शिवाजीनगर, बळवंतराव मराठे कन्या विद्यालयाजवळ, मिरज	९५२३३-२२२२६०४
८	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना,देवगोंडा कालगोंडा पाटील इमारत,स.नं.२७६, डॉ. आर.पी.पाटील हायस्कूलसमोर, उल्हासनगर कुपवाड, ता.मिरज,जि. सांगली	९५२३३-२३४६७२८
९	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, क्र.१ इंडस्ट्रियल इस्टेट, इचलकरंजी, जि. कोल्हापूर	९५२३०-२४३७३०२
१०	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, क्र.२ इंडस्ट्रियल इस्टेट, इचलकरंजी, जि. कोल्हापूर	९५२३०-२४३७३०२
११	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, ४४३ सिताराम बिल्डिंग, नागला पार्क, कोल्हापूर	९५२३१-२६५३१९७
१२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, १३९१ ई, शाहूनगर, राजारामपुरी, कोल्हापूर	९५२३१-२६९२६६६
१३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, १८२७/बी, ए वार्ड, ताराबाई रोड, कोल्हापूर	९५२३१-२६२२४०६

१४	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.१ स्टेशन रोड, पोस्ट ऑफिसजवळ, धुळे क्र.४२४००१	९५२५६२-२३५०३८
१५	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.२ स्टेशन रोड, पोस्ट ऑफिसजवळ, धुळे क्र.४२४००१	९५२५६२-२३५०३८
१६	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, प्लॉट नं.३, हेमकमल, सिव्हील कोर्टाजवळ, जळगाव.	९५२५७-२२२९२८३
१७	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.२ २०/२५, रामनगर, जुना मेहरुन रोड, एमआयडीसी, जळगांव	९५२५७-२२११२१९
१८	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, प्रताप चॅरीटेबल हॉस्पिटलजवळ, अंमळनेर, जिल्हा जळगांव	९५२५८७-२२३५२८
१९	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, प्लॉट नं.२२५, वॉर्ड नं.१९, परदेशी बिल्डिंग समोर, लक्ष्मीनगर, चाळीसगाव, जि.जळगांव	९५२५८९-२२२२२९
२०	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.१, प्लॉट क्र.३४, उस्माननगर रोड, सिडको, नवीन नांदेड	९५२४६२-२४०३०८
२१	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.२ नारायण पांडूरंग चन्नावार, लनक्ष्मीनिवास, घर क्र.२/९/२१५ सोमेश कॉलनी, कलामंदिरामागे,नांदेड	९५२४६२-२४२४२७
२२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, क्र.३, नारायण पांडूरंग चन्नावार, लनक्ष्मीनिवास, घर क्र.२/९/२१५ सोमेश कॉलनी, कला मंदिरामागे,नांदेड	९५२४६२-२४२४२७
२३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, महात्मा फुले मार्केट, सोलापूर	९५२१७-२७२२८९९
२४	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, समाजकल्याण केंद्र, सोलापूर	९५२१७-२७२२४३५
२५	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, १५९/६९, लक्ष्मीपेठ, दमाणीनगर, सोलापूर	९५२१७-२३८०४१२
२६	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना नं.१, प्रताप चौक, बजाज नगर, एमआयडीसी , वाळूंज.	९५२४०-२५५४२३६
२७	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना नं.२, खडगेश्वर,जाधवमंडी, राजाबाजार, औरंगाबाद	९५२४०-२३२१२४०
२८	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना नं.३, राकावियो रुग्णालय परिसर, चिकलठाणा, हडको, औरंगाबाद	९५२४०-२३८३४१४

२९	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना नं.४, एमआयडीसी एरिया, चिकलठाणा, औरंगाबाद	९५२४०-२४८२४४४
३०	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, अंबड, सीएससी बिल्डिंग, एमआयडीसी एरिया, अंबड, नाशिक	९५२५३-२३८३४७०
३१	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, आधार आश्रमाजवळ, धारपुरे घाट, अशोक स्तंभ, नाशिक	९५२५३-२५७५९६०
३२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, सिडको, एन-३२/एफ-१ सेक्टर, सप्तशृंगी चौक, लेखानगर, सिडको,नाशिक	९५२५३-२३९२६०१
३३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो सेवादवाखाना, नाशिक रोड, प्रशासकीय इमारत, १ ला मजला, नाशिक म्युनि. कॉर्पोरेशन,नाशिक रोड, नाशिक	९५२५३-२४६३७१०
३४.	सेवा दवाखाना, राकावियो रुग्णालय, सातपूर, नाशिक	९५२५३-२३५११४
३५.	सेवा दवाखाना, राकावियो रुग्णालय, सोलापूर	९५२१७-२३१८२२

वैद्यकीय अधीक्षक / वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, पुणे यांच्या अधिपत्याखालील सेवादवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रांचे नावे व पत्ते खालीलप्रमाणे:-

वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, पुणे यांचे अधिपत्याखालील विशेषज्ञ केंद्रे:-

अनु.क्र.	नांव व पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक
१.	तळेगांव जनरल हॉस्पिटल, तळेगांव जनरल हॉस्पिटल, तळेगांव दाभाडे, पुणे	०२११४-२२५५५
२.	लोकमान्य हॉस्पिटल, मुंबई पुणे रोड, चिंचवड, पुणे-४११ ००३.	०२१३४-७५६४९६ ०२१३४-७५६४९७
वैद्यकीय अधीक्षक रा.का.वि.यो. रुग्णालये (पुणे विभाग) यांच्या अधिपत्याखालील विशेषज्ञ केंद्रे:-		
१	औंध पुणे, राकावियो रुग्णालय आवार, औंध कॅम्प, पुणे-४११ ०२७.	०२०-७२१२२३
२	सोलापूर राकावियो रुग्णालय आवार, होटगी रोड, सोलापूर	०२१७-६०१७४७
३	सातपूर राकावियो रुग्णालय आवार, सातपूर, त्र्यंबक रोड, नाशिक	०२५३-३५०४०६

वैद्यकीय अधीक्षक / वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, नागपूर यांच्या अधिपत्याखालील सेवादवाखाने व विशेषज्ञ केंद्रांचे नावे व पत्ते खालीलप्रमाणे:-

अनु.क्र.	नांव व पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक
१	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, गणेशपेठ राकावियोजनेची शासकीय इमारत, गणेशपेठ, नागपूर	९५७१२-२७२६१९७
२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, राकावियोजनेची शासकीय इमारत, नर्सस हॉस्टेल,सोमवारी पेठ, नागपूर	९५७१२-२७४४७८५
३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, श्री.सौमित्र न.पटेल यांची इमारत,रामबाग रोड,मेडीकल चौक, नागपूर	९५७१२-२७४४३३७
४	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, श्री.बाळकृष्ण सावल यांची इमारत, दक्षिणामूर्ती चौक, महाल, नागपूर	९५७१२-२७२४३५९
५	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, पाचपावली, श्री.श्रीमती जैसवाल यांची इमारत, गणेश भवन, कमाल चौक, नागपूर	९५७१२-२६४०२६१
६	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, बजेरीया श्रीमती समीना सिध्दीकी यांची इमारत, बर्फखान्याच्या मागे, बजेरीया, नागपूर	९५७१२-२७२८४११
७	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, श्री.मुदलीयार यांची इमारत, गड्डीगोदाम चौक, कामटी रोड, नागपूर	९५७१२-२५६०८२०
८	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, बगडगंज, श्री.राजेंद्र गुप्ता यांची इमारत, कापसे चौक, जुना बगडगंज, नागपूर	९५७१२-२७६४३११
९	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, नंदनवन ले-आऊट, श्री. विजय लांबट यांची इमारत, प्लॉट नं. १८७, नंदनवन लेआऊट, नागपूर	९५७१२-२७४६४३२
१०	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, दत्तात्रय नगर, श्री.अब्दुल रशीद खान यांची इमारत, दत्तात्रयनगर, नागपूर	९५७१२-२७४६१८४
११	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, कुकडे ले-आऊट, श्रीमती शोभा त्रीवेदी यांची इमारत, प्लॉट नं ४० अ, एम्प्रेस मिल कॉलनी, जोशी वाडी, वंजारीनगर, नागपूर	९५७१२-२७४९१९७

१२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, गांधीनगर, श्रीमती आशा वानखेडे यांची इमारत, १४५३/१७, गावडे ले-आऊट, खामला रिंग रोड, नागपूर	९५७१२-२२८४२१०
१३	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, हिंगणा रोड, कॉमन सर्विस सेंटर, एमआयडीसी रोड, पोलीस स्टेशन जवळ, नागपूर	९५७१२-२३७३९६
१४	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, कामटी, श्रीमती अग्रवाल यांची इमारत, घर नं ४६१/४६२, काटे ओळी, कामटी, जिल्हा नागपूर	९५७१०९-२८८५९७
१५	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, वाडी, श्री. अजितसिंग गील यांची इमारत, घर नं २५५६, खडगांव रोड, वाडी, नागपूर	९५७१०४-२२३२८३
१६	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, डॉ. रविंद्र कापसे यांची इमारत, प्लॉट नं १, वॉर्ड नं ६, उमरेड रोड, बुटीबोरी, नागपूर	
१७	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, अमरावती, श्री. राजेंद्र कलंत्री यांची इमारत, ३२१ मुदलियार कंपाऊंड, इर्वीममज्जीद रोड, खापर्डे बगिच्याजवळ, अमरावती जि.अमरावती	९५७२१-२६६१५३२
१८	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, हिंगणघाट, श्री.भागचंद्र कोचर यांची इमारत, गांधी वॉर्ड, हिंगणघाट, जिल्हा वर्धा	९५७१५३-२४४०७१
१९	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, चंद्रपूर, श्रीमती मालती नि.आंबटकर यांची इमारत, सिव्हील लाईन, रामनगर वॉर्ड, वासेकर ले-आऊट, जिल्हा चंद्रपूर	९५७१७२-२५४४०३
२०	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, अकोला क्र.१, श्री. के.बी.बहेल यांची इमारत, प्लॉट नं २/१, सी.६२/बी, रामदासपेठ, अकोला जि. अकोला	९५७२४-२४३३७२९
२१	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, अकोला क्र.२, श्री. म.मा.काळपांडे यांची इमारत, प्लॉट नं २, भगीरथ वाडी, वाशिम रोड, जुने शहर, अकोला जि. अकोला	९५७२४-२४३५७४२
२२	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी , राकावियो सेवादवाखाना, अकोला क्र.३, श्री. मु.मा. वाकोडकर यांची इमारत, प्लॉट नं पी/१, उपहारगृहएमआयडीसी फेज नं २, पोलीस चौकीजवळ, अकोला जि. अकोला	९५७२४-२२५९०६४

वैद्यकीय अधीक्षक यांच्या अखत्यारीतील विशेषज्ञ केंद्रे:-

	प्रभारी वैद्यकीय अधिकारी, राकावियो विशेषज्ञ केंद्र, राकावियो रुग्णालय कॅम्पस, मानेवाडा रोड, सोमवारी पेठ, नागपूर.	९५७१२-२७४४७६७
--	---	---------------

प्रकरण -१०

प्रकरण क्रमांक १०

योजनेच्या अधिकारी व कर्मचारी निहाय विविध भत्यासह
मिळणाऱ्या मासिक वितलब्धीची माहिती

अनु.क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	एकूण पदे
१) राजपत्रित अधिकारी वर्ग-१/२			
१	आयुक्त	१८४००-५००-२२४००	१
२	संचालक (प्रशासन)	१२०००-३७५-१६५००	१
३	संचालक (वैद्यकीय)	--- " ---	१
४	वैद्यकीय अधीक्षक	१०६५०-३२५-१५८५०	५
५	वैद्यकीय अधीक्षक	१००००-३२५-१५२००	७
६	उप वैद्यकीय अधीक्षक	--- " ---	३
७	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी	--- " ---	३
८	भिषक	--- " ---	१९
९	शल्यचिकित्सक	--- " ---	२१
१०	स्त्रीरोग व प्रसूतीशास्त्रज्ञ	--- " ---	११
११	नेत्ररोग तज्ञ	--- " ---	८
१२	कान, नाक, घसा तज्ञ	--- " ---	७
१३	अस्थिव्यंग शल्यचिकित्सक	--- " ---	११
१४	बालरोग तज्ञ	--- " ---	१०
१५	क्ष-किरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	७
१६	बधिरीकरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	१०
१७	शरीरविकृती शास्त्रज्ञ	--- " ---	८
१८	त्वचा व गुप्तरोग तज्ञ	--- " ---	०
१९	मानसोपचार तज्ञ	--- " ---	१
२०	वैद्यकीय अधिकारी (रक्तपेढी)	--- " ---	२
२१	भिषक (उरोरोग) (रुग्णालय)	--- " ---	६
२२	भिषक (उरोरोग) (दवाखाना)	--- " ---	१
२३	हृदयरोग शास्त्रज्ञ	--- " ---	०

२४	मुख्य प्रशासन अधिकारी	८०००-२७५-१३५००	७
२५	सहाय्यक संचालक	--- " ---	१
२६	निवासी वैद्यकीय अधिकारी	--- " ---	११
२७	सहाय्यक निवासी वैद्यकीय अधिकारी	--- " ---	३
२८	शरीरविकृती शास्त्रज्ञ	--- " ---	०
२९	क्ष-किरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	१
३०	बधिरीकरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	२
३१	रक्तसंक्रमण अधिकारी	--- " ---	२
३२	सहाय्यक शरीरविकृती शास्त्रज्ञ	--- " ---	१
३३	दंतचिकित्सक	--- " ---	१
३४	सहाय्यक क्षयरोग वैद्यकीय अधिकारी	--- " ---	३
३५	अपघात वैद्यकीय अधिकारी	--- " ---	२६
३६	वैद्यकीय अधिकारी (रक्तपेढी)	--- " ---	१
३७	वैद्यकीय अधिकारी (वर्ग-२)	--- " ---	३८५
३८	वैद्यकीय निरीक्षक	--- " ---	८
३९	निवासी क्ष-किरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	५
४०	निवासी बधिरीकरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	२१
४१	निवासी शरीरविकृती शास्त्रज्ञ	८०००-२७५-१३५००	६
४२	सहाय्यक क्ष-किरण शास्त्रज्ञ	--- " ---	१
४३	लेखा अधिकारी	६५००-२००-१०५००	३
४४	प्रशासन अधिकारी	--- " ---	३१
४५	जीवरसायन शास्त्रज्ञ	--- " ---	११
४६	सुक्ष्मजीव रसायन शास्त्रज्ञ	--- " ---	३
४७	औषध निर्माता शास्त्रज्ञ	--- " ---	१
४८	अधिसेविका वर्ग-२	७४५०-२२५-११५००	५
४९	सहाय्यक अधिसेविका वर्ग-२	--- " ---	८
५०	अंशकालीन विशेषज्ञ	८००० निश्चित	१

५१	अंशकालीन विशेषज्ञ	४००० निश्चित	५
५२	अंशकालीन विशेषज्ञ	३२०० निश्चित	३
५३	अंशकालीन विशेषज्ञ	८००० निश्चित	१
५४	अंशकालीन विशेषज्ञ	२४०० निश्चित	५०
५५	अंशकालीन विशेषज्ञ	२४०० निश्चित	०
५६	अंशकालीन विशेषज्ञ	१६०० निश्चित	३६
एकूण राजपत्रित			७८६
२) वर्ग-३			
१	वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-३	६५००-२००-१०५००	३५
२	अधिसेविका वर्ग-३	--- " ---	१
३	सहाय्यक अधिसेविका वर्ग-३	--- " ---	१
४	लघुलेखक उच्चश्रेणी	--- " ---	१
५	कार्यालयीन अधीक्षक	५५००-१७५-१०००	३९
६	सामुग्री प्रमुख/कारभारी	५५००-१७५-१०००	१०
७	सहाय्यक लेखा अधिकारी	--- " ---	२
८	लघुलेखक निम्नश्रेणी	--- " ---	६
९	भौतिकोपचार तज्ञ	--- " ---	८
१०	व्यवसायोपचार तज्ञ	--- " ---	११
११	परिचारीका	--- " ---	२००
१२	सामाजिक मार्गदर्शक	--- " ---	४
१३	वरिष्ठ सहाय्यक	५०००-१५०-८०००	६२
१४	लेखापाल	--- " ---	३
१५	श्रवणमापन तंत्रज्ञ	--- " ---	१
१६	हृदयस्पंदन आलेख तंत्रज्ञ	--- " ---	१५
१७	रोखपाल	--- " ---	१
१८	मुख्य लिपिक	--- " ---	१
१९	प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ	--- " ---	७१
२०	क्ष-किरण तंत्रज्ञ	--- " ---	५०

२१	भांडारपाल	--- " ---	३
२२	आहारतज्ञ	--- " ---	११
२३	सहाय्यक आहारतज्ञ	--- " ---	०
२४	रक्तपेढी तंत्रज्ञ	--- " ---	५
२५	औषध निर्माता तंत्रज्ञ	--- " ---	०
२६	परिचारीका	--- " ---	१९७
२७	औषध निर्माता/मिश्रक	४५००-१२५-७०००	२४६
२८	आरोग्य प्रचारक	४०००-१००-६०००	१२
२९	वरिष्ठ लिपिक	--- " ---	२४२
३०	रोखपाल/लेखापाल	--- " ---	३
३१	भांडारपाल	--- " ---	५
३२	दंतआरोग्य तंत्रज्ञ	--- " ---	२
३३	सहाय्यक सामुग्रीप्रमुख	--- " ---	६
३४	टंकलेखक	३२००-८५-४९००	२८
३५	प्रयोगशाळा सहाय्यक	--- " ---	५४
३६	क्ष-किरण सहाय्यक	--- " ---	४८
३७	बीजतंत्रज्ञ	--- " ---	६
३८	दूरध्वनी चालक	--- " ---	१५
३९	रक्तपेढी सहाय्यक	--- " ---	४
४०	शिंपी	३०५०-७५-३९५०- ८०-४५९०	१६
४१	वस्त्रपाल	--- " ---	१८
४२	प्रसविका	--- " ---	३६
४३	कनिष्ठ लिपिक	--- " ---	५३३
४४	लघु टंकलेखक	--- " ---	७
४५	यंत्रगणक	--- " ---	७
४६	रुग्णवाहीका चालक	--- " ---	६८
४७	लिपिक-नि-टंकलेखक	--- " ---	१७
४८	सुतार	--- " ---	७

४९	निर्जतूकीकरण सहाय्यक	--- " ---	१
५०	वीजतंत्री	--- " ---	४
५१	नळकारागीर	--- " ---	८
५२	अंशकालीन लिपिक	२६७ निश्चित	१
५३	अंशकालीन तृतीयश्रेणी कर्मचारी	२५० निश्चित	०
ए कू ण वर्ग-३..			२९३२
३). वर्ग-४			
१	वीजतंत्री	३०५०-७५-३९५०- ८०-४५९०	२
२	सुतार	--- " ---	१
३	नळकारागीर	--- " ---	१
४	शस्त्रक्रियागार सहाय्यक	२७५०-७०-३८००- ७५-४४००	४०
५	मुख्य स्वयंपाकी	--- " ---	७
६	शस्त्रक्रियागार परिचर	--- " ---	१०३
७	पत्तायंत्र चालक	--- " ---	२
८	व्रणोपचारक	--- " ---	१००
९	वीजतंत्री	२६१०-६०-२९१०-६५- ३३००-७०-४०००	१
१०	मुकादम	--- " ---	१४
११	विद्युतपाळणा चालक	--- " ---	४४
१२	जमादार	--- " ---	१२
१३	दप्तरी	--- " ---	२
१४	नाभिक	--- " ---	३७
१५	धोबी	--- " ---	२
१६	स्वयंपाकी	--- " ---	७६
१७	नाईक	--- " ---	६
१८	शिंपी	--- " ---	९
१९	सहाय्यक सुतार	--- " ---	४

२०	प्रयोगशाळा परिचर	२५५०-५५-२६६०- ६०-३२००	६७
२१	क्ष-किरण परिचर	--- " ---	३७
२२	कक्षसेवक	--- " ---	१००१
२३	चतुर्थश्रेणी कर्मचारी	--- " ---	३४९
२४	शिपाई	--- " ---	१६४
२५	पहारेकरी	--- " ---	२१३
२६	रुग्णपटवाहक	--- " ---	३७
२७	रुग्णवाहीका परिचर	--- " ---	४६
२८	सफाईगार	--- " ---	७३०
२९	संदेश वाहक	--- " ---	२७
३०	सहाय्यक स्वयंपाकी	--- " ---	८०
३१	दूरध्वनी परिचर	२५५०-५५-२६६०- ६०-३२००	९
३२	माळी	--- " ---	५५
३३	नळकारागीर	--- " ---	३
३४	पंप कारागीर	--- " ---	२
३५	भांडारी	--- " ---	२५
३६	वाकनीस	--- " ---	२
३७	मजूर	--- " ---	२०
३८	स्वच्छक-नि-रुग्णपटवाहक	--- " ---	२०
३९	फराश	--- " ---	१
४०	मसालची	--- " ---	३
४१	हरकामी	--- " ---	५
४२	अंशकालीन चतुर्थश्रेणी सेवक	२५० निश्चित	०
४३	अंशकालीन चतुर्थश्रेणी सेवक	२४२ निश्चित	१
ए कू ण वर्ग-४			३३६०
एकू णा. .			७०७८

तसेच शासकीय नियमांनुसार मिळणारे विविध भत्ते जसे महागाई, घरभाडे भत्ता इत्यादी भत्ते देय असतील.

प्रकरण - ११

प्रकरण क्रमांक - ११					
		2004-2005		2005-2006	
अ.क्र.	कार्यालयाचे नांव	मंजुर अनुदान	प्रत्यक्ष खर्च	मंजुर अनुदान	प्रत्यक्ष खर्च (जुलै २००५ पर्यंत)
1	आयुक्तालय	13009	13006	13765	4055
2	वै.प्र.अ. मुंबई *	59779	59622	76264	16668
3	वै.प्र.अ. नागपूर **	58258	58259	61890	17471
4	वै.प्र.अ. पुणे ***	54934	54948	65056	15966
5	वरळी	114063	114446	102553	26039
6	मुलुंड	139996	139994	128969	34506
7	अंधेरी	107003	106875	92465	25417
8	कांदिवली	103813	103764	93411	23679
9	नागपूर	42282	42186	37827	12745
10	औंध पुणे	83605	83469	72563	23482
11	उल्हासागर	35312	35206	30671	9206
12	वाशी	33768	33712	29799	9347
13	सोलापूर	40181	39944	40617	12012
14	ठाणे	55177	55179	46457	12285
15	नाशिक	43376	43361	43933	10110
16	औरंगाबाद	39671	39671	37940	11962
17	म.गां.स्मा. रुग्णालय	118135	118135	126300	31575
	ए कू ण	1142362	1141777	1100480	296525

* यात वै.प्र.अ.,मुंबई यांचे अधिनस्थ असलेल्या ६ सेवादवाखान्यांचा समावेश आहे.

** यात वै.प्र.अ. नागपूर यांचे अधिनस्थ असलेल्या २२ सेवादवाखान्यांचा समावेश आहे.

*** यात वै.प्र.अ. पुणे यांचे अधिनस्थ असलेल्या २१ सेवादवाखान्यांचा समावेश आहे.

प्रकरण - १२

(रा.का.वि. योजनेस लागू नाही.)

प्रकरण - १२.

योजनेमधून अर्थसहाय्य होणा-या योजना, त्यासाठी उपलब्ध अनुदान व लाभार्थी.

राज्य कामगार विमा योजनेकडून कोणतीही अर्थ सहाय्य होणारी योजना राबविण्यात येत नाही.

प्रकरण - १३

(रा.का.वि. योजनेस लागू नाही.)

प्रकरण - १३.

योजने अंतर्गत देण्यात येणारे परवाने व त्याचे लाभार्थी.

राज्य कामगार विमा योजने कडून कोणत्याही प्रकारचे परवाने देण्यात येत नाहीत.

प्रकरण - १४

प्रकरण - १४.

योजने संबंधी उपलब्ध असलेल्या वेबसाईटवरील माहितीचा तपशिल

राज्य कामगार विमा योजनेसंबंधी माहिती खालील वेबसाईटवर उपलब्ध आहे.

**WEBSITE :
WWW.maha.gov.in**

प्रकरण - १५

नियमपुस्तिका (प्रकरण - १५.)

रा. का. वि. योजने अंतर्गत उपलब्ध असलेली माहिती जनतेस मिळण्याकरिता असलेली सुविधा :-

विमाधारकांना रा.का.वि. योजनेबाबत माहिती आवश्यक असल्यास योजनेच्या रुग्णालयात, वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी कार्यालयात, सेवा दवाखान्यामध्ये किंवा आयुक्त कार्यालयामध्ये माहिती उपलब्ध होईल. ही माहिती देणेसाठी त्या त्या स्तरावर माहिती अधिकारी तसेच सहाय्यक माहिती अधिकारी नेमण्यात आले आहेत.

प्रकरण - १६

नियमपुस्तिका (प्रकरण - १६).

जनतेला माहिती देणाऱ्या अधिकाऱ्यांचे नाव, पदनाम व इतर माहिती :-

राज्य कामगार विमा योजने अंतर्गत विमाधारकांना तसेच कर्मचाऱ्यांना माहिती उपलब्ध करून देणेसाठी खालील माहिती अधिकारी यांची नेमणूक करण्यात आली आहे :-

अ.क्र	कार्यालय	माहिती अधिकाऱ्याचे नाव व पदनाम	माहिती अधिकाऱ्याचा कार्यालयीन पत्ता
१	आयुक्त, राकावि योजना, पंचदीप भवन, लोअर परेल, मुंबई-१३	श्री.सं.बा.जाधव, प्रशासन अधिकारी / उपसंचालक(प्र) (प्रशासकीय सेवेसंदर्भात)	पंचदीप भवन, ६ वा माळा, ना.म.जोशी मार्ग, लोअर परेल, मुंबई-१३.
		डॉ.(श्रीमती) माया वानखेडे, उपसंचालक(वै) (वैद्यकीय सेवेसंदर्भात)	पंचदीप भवन, ६ वा माळा, ना.म.जोशी मार्ग, लोअर परेल, मुंबई-१३.
२	राकावियो रुग्णालय, वरळी, मुंबई-१८	डॉ.(कु)बी.पी.राठोड, वैद्यकीय अधिक्षक	डॉ. अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-१८
३	राकावियो रुग्णालय, अंधेरी, मुंबई		सेंट्रल रोड, एमआयडीसी, मरोळ, अंधेरी (पूर्व), मुंबई-४०००९३
४	राकावियो रुग्णालय, कांदिवली, मुंबई-१०१	डॉ.एस.जी.काटकर, वैद्यकीय अधिक्षक	आकुर्ली रोड, कांदिवली (पूर्व), मुंबई-४००१०१
५	राकावि योजना रुग्णालय, मुलुंड, मुंबई-४०००८०	डॉ.पी.बी.भगत, वैद्यकीय अधिक्षक	लालबहादूर शास्त्री मार्ग, मुलुंड (प), मुंबई-४०००८०
६	राकावि योजना रुग्णालय, ठाणे	डॉ.रमेश कठाणे, वैद्यकीय अधिक्षक	वागळे इस्टेट, रोड नं.३३, ठाणे (प) ४०० ६०४
७	राकावियो रुग्णालय, वाशी, नवी मुंबई	डॉ.ए.बी.पाटील, वैद्यकीय अधिक्षक	सेक्टर-५ वाशी, नवी मुंबई जिल्हा ठाणे
८	राकावियो रुग्णालय,	डॉ.कैलास बा.पवार,	सेंट्रल रुग्णालया जवळ,

	उल्हासनगर	वैद्यकीय अधिक्षक	कॅम्प नं.३, उल्हासनगर-३ जिल्हा ठाणे
९	राकावियो रुग्णालय, औंध-पुणे	डॉ.गणेश श. जाधव, वैद्यकीय अधिक्षक	औंध कॅम्प, पुणे -४११ ०२७
१०	राकावियो रुग्णालय, नाशिक	डॉ.एस.एल.थोरात, वैद्यकीय अधिक्षक	त्रिंबक रोड, सातपूर, नाशिक
११	राकावियो रुग्णालय, सोलापूर	डॉ.एस.ए. गायकवाड, वैद्यकीय अधिक्षक	होटगी रोड, सोलापूर
१२	राकावियो रुग्णालय, नागपूर	डॉ.ए.वा.घायवट, वैद्यकीय अधिक्षक	मानेवाडा रोड, सोमवारी पेठ, नागपूर-४४० ००९
१३	राकावियो रुग्णालय, औरंगाबाद	डॉ.ए.एच.म्हस्के, वैद्यकीय अधिक्षक	एमआयडीसी, सिडको, चिकलठाणा,औरंगाबाद
१४	महात्मा गांधी स्म.रुग्णालय, परेल,मुंबई	डॉ.(श्रीमती)माया वानखेडे, वैद्यकीय अधिक्षक	डॉ. एस.एस.राव रोड, परेल, मुंबई-४०० ०१२.
१५	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राकावि योजना,वरळी, मुंबई-४०००१८	डॉ.एस.डी.देशमुख, वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी	डॉ. अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई - १८
१६	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राकावि योजना, पुणे	डॉ.गणेश श. जाधव, वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी.	सर्वे नं.६८९/६९० पंचदीप भवन, राकावि महामंडळ इमारत, बिबवेवाडी, पुणे- ४११ ०३७
१७	वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी, राकावि योजना, नागपूर	डॉ. अ.मा. श्रीखंडे, वैद्यकीय प्रशासन अधिकारी	विदर्भ रिजन, इमामवाडा, नागपूर-४४० ००३

प्रकरण - १७

प्रकरण - १७.

इतर माहिती.

राज्य कामगार विमा योजने संबंधी आवश्यक ती सर्व माहिती प्रकरण १ ते १६ मध्ये नमुद केलेली आहे.

परिशिष्ट - "अ"

अ.क्र.	ठिकाण	विमारुग्णांची संख्या (दि.३१/३/२००८ रोजी)
१	मुंबई	२८,१६,७२१
२	ठाणे	९,६०,८८६
३	नागपूर	३,९६,२१८
४	औरंगाबाद	४,८८,२७९
५	पुणे	२०,३४,८४७
	ए कू ण..	६६,९६,९५१